

Banka Popullore e Republikës së Maqedonisë së Veriut

DREJTORIA E POLITIKËS MONETARE DHE E HULUMTIMIT

**Treguesit më të rinj makroekonomik;
Rishikimi i gjendjes aktuale**

Qershor, 2022

Treguesit më të rinj makroekonomik; Rishikimi i gjendjes aktuale – ndikimi ndaj politikës monetare

Rishikimi i gjendjes aktuale synon të japë një pasqyrë të të dhënave më të fundit makroekonomike (mars – maj 2022) dhe një krahasim me projeksionet më të fundit makroekonomike (prill 2022). Kjo do të vërtetojë se si gjendja aktuale e ekonomisë korrespondon me lëvizjet e pritshme të variablave në ciklin e fundit të projeksioneve. Rishikimi është përqendruar në ndryshimet e supozimeve dhe të realizimeve të jashtme në variablat e brendshme dhe si janë pasqyruar këto ndryshime në mjedisin e drejtimit të politikës monetare

Në projeksionet e fundit për ekonominë globale nga qershori, organizatat ndërkombëtare¹ realizuan rishikime në rënie të vlerësimeve për rritjen ekonomike globale në vitin 2022 dhe 2023, kryesisht për shkak të efekteve negative të përhapjes nga konflikti i vazhdueshëm ushtarak ruso-ukrainas, i cili ka shkaktuar ndërprerje të mëtejshme në zinxhirët e furnizimit dhe tregtisë, rritje e fortë e çmimeve botërore të produkteve primare dhe e inflacionit global, shtrëngim më i shpejtë i kushteve financiare globale, rritje e pasigurisë në nivel global dhe ulje e besimit të subjekteve ekonomike. **Në të njëjtën kohë, rreziqet që rrethojnë projeksionet për rritjen globale vazhdojnë të jenë kryesisht në rënie.** Ashtu si në prill, rreziku kryesor buron nga pasiguria në lidhje me rrjedhën dhe kohëzgjatjen e konfliktit ushtarak midis Rusisë dhe Ukrainës, ndërsa përshkallëzimi i mundshëm i mëtejshëm i tensioneve gjeopolitike mund të çojë në fragmentim më të rëndësishëm të tregtisë globale, aktivitetit investues dhe infrastrukturës financiare, si dhe rritje të mëtejshme të çmimeve të ushqimit dhe energjisë, në kushtet e ndërprerjeve të mundshme shtesë në furnizim. Në të njëjtën kohë, shtrëngimi i mundshëm më i shpejtë i politikës monetare në vendet e zhvilluara, veçanërisht në ShBA, përfaqëson burim të theksuar cenueshmërie për stabilitetin financiar të ekonomive me rritje të shpejtë dhe të vendeve në zhvillim, me efekte të mundshme negative në perspektivën ekonomike globale. Gjithashtu, rreziqet që lidhen me pandeminë ekzistojnë ende, pasi ekziston ende mundësia e zgjatjes së saj për shkak të shfaqjes së mundshme të shtameve të reja të virusit dhe pasigurisë së mëtejshme nga zbatimi i politikës “zero kovid” në Kinë dhe ndikimi i saj në funksionimin e zinxhirëve të furnizimit global. Në lidhje me **tendencat ekonomike në Eurozonë**, si partnerin tonë kryesor tregtar, aktiviteti ekonomik në tremujorin e parë të 2022 shënoi rritje vjetore prej 5,4%, që paraqet përshejtim mesatar krahasuar me rritjen e arritur në tremujorin e katërt 2021 (prej 4,7%). Nga pikëpamja e treguesve për tremujorin e dytë, rezultatet e anketave të subjekteve ekonomike për muajin maj janë thuajse të pandryshuara krahasuar me një muaj më parë, me vlerësime më pak të favorshme për sektorin industrial dhe më të favorshëm për sektorin e konsumatorit dhe të shërbimeve, të cilat në përgjithësi, parë në baza vjetore, tregojnë për ngadalësim të ndjeshëm të rritjes ekonomike dhe stanjacion të mundshëm në tremujorin e dytë të 2022. Në këtë kontekst, në projeksionet e fundit të qershorit për Eurozonën, BQE-ja bëri rishikim të ndjeshëm në rënie të projeksionit të rritjes së PBB-së për 2022 dhe 2023, i cili tani parashikohet të jetë përkatësisht 2,8% dhe 2,1%. Nga ana tjetër, projeksioni i rritjes për vitin 2024 është rishikuar në rritje krahasuar me muajin mars, me normë të vlerësuar prej 2,1%². Ngjashëm me Eurozonën, Gjermania, partneri ynë i vetëm tregtar më i rëndësishëm, arriti rritje të fortë ekonomike vjetore prej 3,8% në tremujorin e parë të 2022 (1,8% në tremujorin e katërt të 2021). Në të njëjtën kohë, rezultatet e anketave për muajin maj tregojnë për përmirësim të aktivitetit ekonomik krahasuar me muajin paraardhës, me vlerësime më të favorshme për të gjithë sektorët, pjesërisht për shkak të faktorëve të përkohshëm që lidhen me rihapjen pas pandemisë së ekonomisë gjermane. Megjithatë, niveli i këtyre treguesve me frekuencë të lartë është ende nën mesataren afatgjatë, gjë që historikisht sinjalizon rënie të mundshme të aktivitetit në tremujorin e dytë me bazë vjetore. Lëvizjet në tregun e punës në Eurozonë që nga fillimi i vitit kanë qenë të qëndrueshme, ku shkalla e papunësisë në muajin prill ka mbetur në

¹ OECD, Perspektiva Ekonomike, qershor 2022; Banka Botërore, Perspektiva Ekonomike Globale, qershor 2022.

² Në mars, ishte parashikuar rritja e PBB-së prej 3,7%, 2,8% dhe 1,6% për 2022, 2023 dhe 2024.

nivelin 6,8%, e njëjtë me dy muajt e mëparshëm. Sa i përket inflacionit në Eurozonë, të dhënat fillestare tregojnë përshejtim të mëtejshëm të tij, me rritjen e çmimeve në maj duke arritur nivel të ri rekord prej 8,1%³ në bazë vjetore (7,4% në prill), në kushte të rritjes së përshejtuar të të tre komponentëve kryesorë, dhe kryesisht të komponentit energjetik. Në kushtet e presioneve inflacioniste gjithnjë e më të përhapura dhe të intensifikuara si pasojë e luftës në Ukrainë, Në projeksionet e fundit makroekonomike nga qershori, BQE bëri një rishikim të ndjeshëm në rritje të vlerësimeve të saj për shkallën e inflacionit, i cili tani pritet të jetë 6,8% në 2022, 3,5% në 2023 dhe 2,1% në 2024⁴. Prandaj, në mbledhjen e rregullt të qershorit, BQE-ja vendosi të ndërmarrë masa të mëtejshme për normalizimin e politikës monetare, duke marrë parasysh përmbushjen e parakushteve të vendosura nga mbledhjet e mëparshme. Në këtë kuadër, u miratua vendimi për përfundimin e blerjes së letrave me vlerë në kuadër të Programit të Blerjes së Aseteve (APP) më 1 korrik, dhe në të njëjtën kohë u bë e ditur synimi për rritjen e normave të interesit me 0,25 p.p. në mbledhjen e rregullt në korrik. Gjithashtu, për sa i përket përcaktimit monetar të ardhshëm, BQE-ja njoftoi rritje tjetër të normave të interesit në shtator, e cila do të kushtëzohet nga projeksionet e reja afatmesme të inflacionit. Sipas vlerësimeve të fundit, në **norma e interesit të huaj EURIBOR** me maturim njëmuor ka pësuar korrigjim në rritje, veçanërisht për vitin 2023 në pajtim me pritjet e tregut për normalizim gradual të politikës monetare të BQE-së, duke filluar nga korriku, kundrejt pritjeve të mëparshme për rritje të normave të interesit në fund të këtij viti.

E shikuar përmes treguesve të veçantë sasiorë për mjedisin e jashtëm domethënës për ekonominë maqedonase, projeksionet e fundit për kërkesën e huaj efektive për vitin 2022 dhe 2023 janë rishikuar në rënie në lidhje me vlerësimet e prillit. Përkundër kësaj, ku **inflacioni efektiv i huaj** në vlerësimet për këtë dhe vitin e ardhshëm, janë bërë korrigjime në rritje. Nga aspekti i **kursi të këmbimit euro/dollar amerikan**, pritet që dollari amerikan të pësojë mbivlerësim më të lartë në vitin 2022 dhe të nënvlerësohet lehtësisht në vitin 2023, krahasuar me vlerësimet e mëparshme. **Parashikimet më të fundit të çmimeve globale të mallrave për 2022 dhe 2023 janë rishikuar kryesisht në rritje nga vlerësimet e prillit.** Në të njëjtën kohë, pritet që shumica e produkteve primare të kenë rritje më të lartë të çmimeve në vitin 2022 dhe rënie kryesisht më të vogël në vitin 2023. Lëvizjet dhe vlerësimet e çmimeve të produkteve primare janë jashtëzakonisht të ndryshueshme dhe aktualisht janë të ndikuara fuqishëm nga zhvillimet në lidhje me konfliktin ushtarak ruso-ukrainas, gjë që krijon pasiguri të madhe për dinamikën dhe efektet e tyre në të ardhmen në ekonominë vendase, veçanërisht në afat të shkurtër.

Krahasimi i treguesve të fundit makroekonomikë të ekonomisë së brendshme me dinamikën e tyre të parashikuar brenda ciklit të projeksioneve të prillit, tregon për devijime të caktuara në segmente të caktuara të ekonomisë. Sipas të dhënave të vlerësuara të publikuara nga ZShS, në tremujorin e parë të 2022 PBB-ja reale shënoi rritje prej 2,4% në bazë vjetore (rritje prej 2,3% në tremujorin paraardhës). E analizuar sipas komponentëve, kërkesa e brendshme ka kontribut pozitiv në rritje, në terma të rritjes në të gjitha kategoritë, dhe kryesisht në investimet bruto, e cila është e lidhur me rritjen e fortë të importeve dhe rritje të stokeve të lëndëve të para dhe energjisë, mes ndikimeve negative nga përshkallëzimi ushtarak midis Rosisë dhe Ukrainës që nga fundi i shkurtit dhe përkeqësimit të zinxhirëve tashmë të ndërprerë të furnizimit global dhe tregjeve të energjisë. Për rrjedhojë, eksportet neto kanë kontribut negativ. Të dhënat në dispozicion me frekuencë të lartë për tremujorin e dytë të 2022 janë të pjesshme dhe të pamjaftueshme për të kuptuar situatën në tërësi. Vështirësi shtesë për të kuptuar situatën në ekonomi janë rritja e pasigurisë nga konflikti ushtarak në Ukrainë. Të dhënat për muajin prill tregojnë rritje të mëtejshme reale vjetore të qarkullimit total tregtar, ndërkohë që prodhimi industrial ra në baza vjetore, pas rritjes në tremujorin e mëparshëm. **Sa i përket ndryshimeve në çmimet e konsumit, shkalla vjetore e inflacionit në periudhën prill-maj 2022 është 11,2%, që është pak më e lartë se parashikimet e fundit.** Dinamika vjetore e inflacionit është kryesisht reflektim i rritjes së çmimeve të ushqimeve dhe

³ I referohet periudhës nga janari 1997, kur publikohen të dhënat mujore për shkallën e inflacionit në Eurozonë.

⁴ Në mars, inflacioni ishte parashikuar në 5,1%, 2,1% dhe 1,9% përkatësisht për vitin 2022, 2023 dhe 2024.

energjisë elektrike si rezultat i rritjes afatgjatë dhe më të fortë të çmimeve të importit. Duke qenë se ushqimi dhe energjia janë komponentë hyrës të shumë produkteve dhe shërbimeve të tjera, rritja e çmimeve bëhet më e përhapur. Kështu, dinamikë më e madhe vihet re në lëvizjen e inflacionit bazë. Presionet e çmimeve vazhdojnë të rrjedhin kryesisht nga faktorët e ofertës që lidhen me ndryshimet e çmimeve në tregjet globale, të cilat janë të lidhura me ndërprerjet në tregun e energjisë dhe ndërprerjet në zinxhirët e furnizimit global. Përsa i përket lëvizjeve të pritshme të çmimeve të supozimeve të sjelljeve të jashtme në projeksionin e inflacionit, rishikimet janë në drejtim rritës. Në të njëjtën kohë, në kushtet e luhatjeve të konsiderueshme në lëvizjen e çmimeve botërore të produkteve parësore, të shkaktuara kryesisht nga lufta në Ukrainë dhe sanksionet e vendosura ndaj Rusisë nga shumica e vendeve të botës, lëvizja e tyre është e vështirë të parashikohet, prandaj theksohet jashtëzakonisht pasiguria në lidhje me lëvizjet e ardhshme të çmimeve.

Niveli i rezervave valutore dhe analiza e treguesve të mjaftueshmërisë së tyre tregojnë se ato vazhdojnë të jenë në zonën e sigurt. Të dhënat në dispozicion për sektorin e jashtëm tregojnë për një deficit tregtar më të lartë se sa pritej për tremujorin e dytë të vitit, por perioda e vlerësimit është shumë e shkurtër për të nxjerrë përfundime të sakta. Të dhënat mbi operacionet e këmbimit për periudhën prill - maj 2022 tregojnë hyrje neto të realizuara nga transfertat private që janë më të larta se sa pritej për tremujorin e dytë të vitit 2022, sipas projeksionit të prillit. Realizimet në bilancin e pagesave për tremujorin e parë të vitit 2022 tregojnë për deficit më të ulët të llogarisë rrjedhëse krahasuar me projeksionin e prillit, por edhe për hyrje financiare neto të realizuara më të ulëta se sa pritej.

Në lidhje me **lëvizjet në sektorin monetar**, të dhënat e prillit tregojnë për stabilizim të totalit të **depozitave** (pas rënies prej 1,7% në mars, menjëherë pas fillimit të konfliktit ushtarak në Ukrainë), me rritje mesatare të depozitave të amvisërive dhe rënie mujore të depozitave të korporatave. Nga këndvështrimi valutor, rënie vërehet te depozitat në denarë (përfshi edhe paratë depozituese), dhe rritje mesatare te depozitat në valutë. Në bazë vjetore, gjithsej depozitat në muajin prill ishin më të larta për 3,4%. Totali i **kredive** të sektorit privat në muajin prill u rrit për 0,9%, që vjen kryesisht nga kreditë për ndërmarrjet, me rritje të njëkohshme më mesatare të kredisë për amvisëritë. Sipas strukturës valutore, rritja është kryesisht rezultat i kredisë në valutë vendase, me kontribut më të vogël pozitiv të kredisë në valutë. Në bazë vjetore, rritja e totalit të kredisë në muajin prill ishte 10%.

Në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë së Veriut në periudhën janar - prill 2022 është realizuar deficit nga 4.639 milionë denarë. Deficiti buxhetor financohet kryesisht duke shfrytëzuar depozitat e shtetit në Bankën Popullore dhe duke marrë hua nga shteti në tregun e brendshëm. Deficiti buxhetor i realizuar për katër muajt e parë përfaqëson 13,8% të deficitit të parashikuar me buxhetin për vitin 2022.

Treguesit e fundit makroekonomikë tregojnë për realizimin e rreziqeve në segmente të caktuara të ekonomisë, gjë që krijon mjedis makroekonomik më pak të favorshëm për zbatimin e politikës monetare. Lëvizjet rritëse të çmimeve vendase në periudhën prill - maj 2022 janë më të forta se sa ishte parashikuar, me rritje më të fortë se sa pritej të çmimeve të importit, të cilat ende kontribuojnë më së shumti në inflacionin e brendshëm dhe pasiguria e dinamikës së ardhshme të çmimeve të energjisë dhe ushqimeve në tregjet e aksioneve po rritet vazhdimisht për shkak të zhvillimeve ushtarake në Ukrainë dhe nxitjes së pritjeve inflacioniste. Për sa i përket aktivitetit ekonomik vendsa, arritjet në tremujorin e parë të vitit 2022 janë pak më të mira se parashikimet, por struktura e rritjes së arritur është në pajtueshmëri me pritshmëritë. Nga ana tjetër, të dhënat në dispozicion me frekuencë të lartë për aktivitetin ekonomik për tremujorin e dytë janë të pamjaftueshme për të kuptuar situatën në tërësi, por tani për tani ata tregojnë për rreziqet për sektorin industrial për shkak të konfliktit ushtarak në Ukrainë dhe ndikimit të tij të fortë në tregjet e produkteve parësore, kryesisht në çmimet e energjisë dhe zinxhirët e furnizimit. Të dhënat për qarkullimin tregtar tregojnë arritje të mëtëjshme relativisht solide në sektorin e shërbimeve. Rezervat valutore mbahen në nivelin e duhur dhe në zonën e sigurt, me reduktim të ndjeshëm të nevojës për

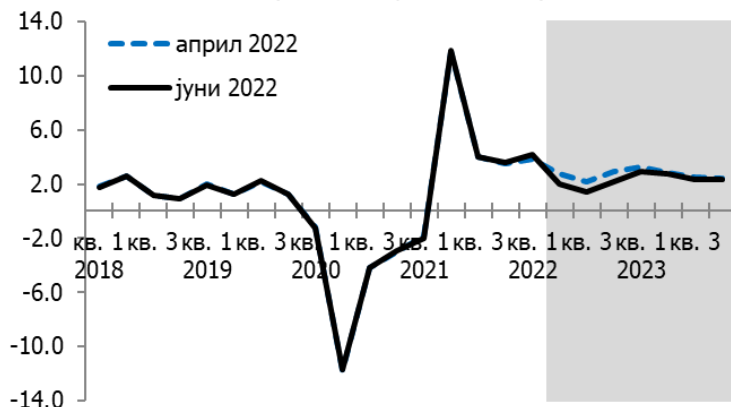
pjesëmarrjen e Bankës Popullore në tregun valutor në periudhën prill-maj, për ndryshim nga tremujori i parë i vitit kur presionet nga kriza energjetike ishin më të theksuara dhe kishte presione spekulative të përkohshme. Në sektorin monetar, rritja vjetore e depozitave dhe e kredive aktualisht është kryesisht në linjë me atë të parashikuar për tremujorin e dytë të vitit 2022, sipas projeksionit të prillit.

Indeksi i FAO-së tregon ulje të presioneve të çmimeve të ushqimeve në tregjet botërore

Pas lëvizjeve të forta rritëse të çmimeve të ushqimeve në bursat botërore në muajin mars, nën ndikimin e zhvillimeve ushtarake në Ukrainë, stabilizimi i tyre është vënë re në dy muajt e fundit. Kështu, në periudhën prill - maj 2022, indeksi total i çmimeve të ushqimeve të FAO-s (i paraqitur në dollarë), shënoi rënie të lehtë në bazë mujore, mesatarisht prej 0,7% (ulje prej 0,9% dhe përkatësisht 0,6% në prill dhe maj), pas rritjes dyshifrore prej 13,2% gjatë marsit. E parë veçmas sipas kategorive, gjatë kësaj periudhe vihet re rënie në çmimet e naftës dhe produkteve të qumështit, ndërkohë që çmimet e mishit, drithërave dhe sheqerit tregojnë ngadalësim më të ndjeshëm të rritjes. Duke marrë parasysh varësinë e ekonomisë vendase nga importi i ushqimeve, çmimet vendase të ushqimeve ndjekin kryesisht trendin e çmimeve botërore, me vonesë kohore relativisht të vogël në transmetim, me përjashtim të çmimeve të naftës ku rregullimi është aktualisht pak më i ngadalshëm në krahasim me kategoritë e tjera të produkteve. Duke filluar nga kjo lidhje mes çmimeve vendase dhe botërore të ushqimeve dhe nëse këto trende në tregjet botërore do të ruhen edhe në periudhën e ardhshme, mund të pritët stabilizim edhe i çmimeve të ushqimeve vendase.

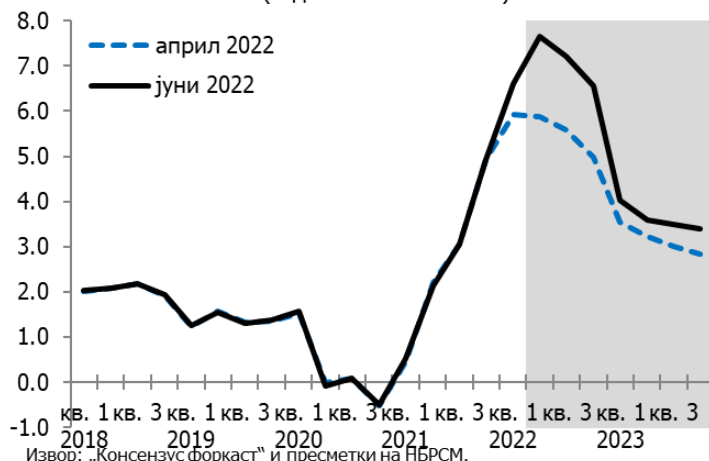
Селектирани макроекономски показатели ^{1/}			2019							2020					2021										2022													
	2016	2017	2018	Кв.1	јун.	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2019	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	2020	јан.	фев.	март	Кв.1	апр.	мај	јун.	Кв.2	јул.	авг.	сеп.	Кв.3	окт.	ное.	дек.	Кв.4	2021	јан.	фев.	мар.	Кв.1	апр.	мај	
I. Реален сектор индикатори																																						
Бруто домашен производ (годишна реален раст)^{2/}	2.8	1.1	2.9	2.8		6.1	4.3	2.5	3.9	-1.3	-16.4	-5.9	-0.8	-6.1				-1.8				13.4				3.0				2.3	4.0				2.4			
Индустриско производство^{3/}																																						
стапка на промена (годишна)	3.4	0.2	5.4	8.8	-2.7	1.1	7.1	-1.3	3.7	-3.7	-25.0	-7.5	-2.3	-9.5	-13.5	-12.2	7.6	-6.1	46.1	16.5	9.5	22.2	-0.6	-1.4	-8.0	-3.5	-6.5	4.7	-4.9	-2.3	1.4	0.7	6.3	3.2	3.5	-3.8		
кумулятивна просечна стапка	3.4	0.2	5.4	8.8	4.8	4.8	5.6	3.7	3.7	-3.7	-14.6	-12.1	-9.5	-9.5	-13.5	-12.8	-6.1	-6.1	3.7	6.0	6.6	6.6	5.4	4.5	2.9	2.9	1.8	2.1	1.4	1.4	1.4	0.7	3.6	3.5	3.5	1.5		
Инфлација^{4/}																																						
ЦПМ Инфлација (годишна) ^{5/}	-0.2	2.4	0.9	1.2	0.3	1.2	0.6	0.0	0.4	0.6	0.5	1.5	2.2	2.3	1.9	1.9	2.1	2.0	2.7	3.0	2.7	2.8	3.4	3.6	3.7	3.5	4.1	4.8	4.9	4.6	4.9	6.7	7.6	8.8	7.7	10.5	11.9	
ЦПМ Инфлација (кумулятивна просечна)	-0.2	1.4	1.5	1.2	1.2	1.2	1.0	0.8	0.8	0.6	0.5	0.9	1.2	1.2	1.9	1.9	2.0	2.0	2.2	2.3	2.4	2.4	2.5	2.7	2.8	2.8	2.9	3.1	3.2	3.2	3.2	6.7	7.1	7.7	8.4	9.1		
Базична инфлација (кумулятивна просечна)	1.3	2.3	1.5	0.9	0.9	0.9	0.8	0.5	0.5	0.7	0.6	0.7	0.9	0.9	1.8	1.7	1.6	1.6	1.6	1.7	1.8	1.8	2.0	2.1	2.2	2.2	2.2	2.3	2.4	2.4	2.4	3.2	3.7	4.2	4.2	4.7	5.1	
Базична инфлација (годишна) ^{5/}	1.0	2.8	1.4	0.9	0.9	1.0	0.6	-0.4	-0.3	0.7	0.5	0.8	1.6	1.9	1.8	1.6	1.5	1.6	1.7	1.8	2.4	2.0	3.0	2.8	2.9	2.9	2.9	3.1	2.9	3.0	2.9	3.2	4.3	5.2	4.2	6.0	6.6	
Работна сила																																						
Стапка на невработеност	23.7	22.4	20.7	17.8		17.5	17.1	16.6	17.3	16.2	16.7	16.5	16.1	16.4				16.0				15.9				15.7				15.2	15.7				14.8			
II. Фискален сектор индикатори																																						
(Централен буџет и буџети на фондови)																																						
Вкупни буџетски приходи	169,356	179,673	188,505	46,042	15,549	50,076	50,986	56,718	203,822	46,494	40,923	48,585	53,562	189,554	14,806	16,423	17,667	48,896	19,271	15,726	17,410	52,407	20,190	17,132	19,151	56,473	20,055	19,133	21,057	60,245	218,021	16,767	18,852	21,549	57,168	21,777		
Вкупни буџетски расходи	185,407	196,561	200,071	49,243	17,588	53,915	52,085	62,202	217,445	53,895	59,458	58,511	71,557	243,421	18,995	19,176	19,101	57,272	19,242	20,759	21,206	61,207	23,338	22,489	19,538	65,365	18,739	24,399	29,924	73,062	256,906	20,226	22,248	21,353	63,827	19,757		
Буџетско салдо (готовинска основа)	-16,051	-16,888	-11,566	-3,201	-2,039	-3,839	-1,099	-5,484	-13,623	-7,411	-18,535	-9,926	-17,995	-53,867	-4,189	-2,753	-1,434	-8,376	29	-5,033	-3,796	-8,800	-3,148	-5,357	-387	-8,892	1,316	-5,266	-8,867	-12,817	-38,885	-3,459	-3,996	196	-6,659	2,020		
Буџетско салдо (% од БДП) ^{1/}	-2.7	-2.7	-1.8	-0.5	-0.3	-0.6	-0.2	-0.8	-2.0	-1.1	-2.8	-1.5	-2.7	-8.2	-0.6	-0.4	-0.2	-1.2	0.0	-0.7	-0.5	-1.2	-0.4	-0.7	-0.1	-1.2	0.2	-0.7	-1.2	-1.8	-5.4	-0.4	-0.4	0.0	-0.8	0.2		
III. Финансиски индикатори^{6/}																																						
Парична маса (M4), годишна стапка на раст	6.2	5.1	11.8	11.7	10.5	10.5	10.8	9.3	9.3	8.9	9.8	6.9	6.9	6.9	7.7	8.2	7.9	7.9	7.1	7.0	6.7	6.7	7.1	9.6	8.2	7.8	7.6	7.0	7.0	7.0	6.5	5.3	2.8	2.8	3.0			
Вкупни кредити, годишна стапка на раст	-0.1	5.4	7.3	9.0	8.1	8.1	5.6	6.0	6.0	5.8	6.6	7.3	4.7	4.7	4.6	4.4	5.2	5.2	5.7	5.6	5.1	5.1	5.2	6.4	6.3	6.3	6.7	7.7	8.3	8.3	8.4	8.9	9.8	9.8	10.0			
Вкупни кредити на население	7.0	9.2	10.3	9.7	9.9	9.9	9.5	10.5	10.5	10.1	8.8	9.5	8.0	8.0	7.4	7.4	8.1	8.1	8.9	8.8	8.7	8.7	8.0	7.9	7.5	7.5	7.3	7.7	7.8	7.8	7.8	7.8	7.9	7.9	7.9	7.8		
Вкупни кредити на претпријатија	-5.3	2.3	4.5	8.2	6.4	6.4	1.7	1.9	1.9	1.8	4.6	5.2	1.1	1.1	1.6	1.4	2.1	2.1	2.3	2.1	1.2	1.2	2.0	4.5	4.8	4.8	5.6	7.4	8.7	8.7	8.0	10.0	11.9	11.9	12.3			
Вкупни депозити (со депозитни пари), годишна стапка на раст^{7/}	6.1	5.0	12.1	11.9	10.6	10.6	11.0	9.0	9.0	7.9	8.4	5.4	5.7	5.7	6.1	6.9	7.3	7.3	6.8	7.1	6.7	6.7	6.8	9.9	8.2	8.2	7.9	7.9	7.5	7.5	7.2	5.8	3.2	3.2	3.4			
Вкупни депозити на население	2.5	6.1	9.5	8.7	9.0	9.0	9.3	7.9	7.9	8.6	8.7	6.1	4.6	4.6	4.7	5.2	5.2	5.2	4.2	4.3	7.4	6.9	6.9	7.2	7.1	7.1	7.1	7.1	7.1	7.1	7.1	6.8	6.0	3.9	3.9	4.6		
Вкупни депозити на претпријатија	13.4	2.1	9.5	12.1	10.1	10.1	11.1	14.6	14.6	12.5	11.2	8.0	10.1	10.1	12.0	13.7	12.9	12.9	14.3	16.0	16.7	16.7	17.1	20.2	15.6	15.6	13.9	13.7	11.6	11.6	11.6	11.5	8.3	3.9	3.9	1.7		
Каматни стапки^{8/}																																						
Каматна стапка на БЗ (крај на месец/квартал/година)	3.75	3.25	2.50	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25	2.25	1.75	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.25	1.50	1.75		
Активни каматни стапки	7.0	6.6	6.1	5.8	5.6	5.2	5.6	5.4	5.3	5.3	5.1	5.1	5.2	5.0	5.0	5.0	5.0	5.0	4.8	4.8	4.9	4.9	4.9	4.8	4.8	4.8	4.8	4.8	4.7	4.7	4.7	4.9	4.6	4.6	4.6	4.6		
депозити (агрегатна, за депозити и денарски со девизна клаузула)	5.7	5.3	4.9	4.7	4.6	4.7	4.6	4.5	4.6	4.4	4.3	4.3	4.2	4.3	4.2	4.2	4.1	4.2	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.1	4.0	4.1	4.1	4.0	4.0	4.0	4.0	3.9		
Пасивни каматни стапки																																						
денарски	2.5	2.2	2.0	2.0	1.9	1.9	1.9	1.7	1.9	1.6	1.5	1.4	1.4	1.5	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.2	1.2	1.2	1.2	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.1	1.2	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0		
депозити (агрегатна, за депозити и денарски со девизна клаузула)	1.0	0.9	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.7	0.6	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4		
IV. Надворешен сектор индикатори																																						
Биланс на тековна сметка (во милиони ЕУР)	-275.5	-102.9	-7.12	-175.3	54.2	-62.2	165.1	-295.8	-368.3	-155.68	-90.0	-50.6	-69.9	-366.2	29.6	-67.4	-15.1	-53.0	-112.9	-5.4	3.0	-115.3	90.8	-7.6	15.8	99.1	-62.6	-109.3	-174.6	-346.5	-415.7	-10.1	-253.7	-128.7	-392.4			
Биланс на тековна сметка (% од БДП) ^{9/}	-2.9	-1.0	-0.07	-1.6	0.5	-0.6	1.5	-2.6	-3.3	-1.45	-0.8	-0.5	-0.6	-3.4	0.3	-0.6	-0.1	-0.5	-1.0	0.0	0.0	-1.0	0.8	-0.1	0.1	0.8	-0.5	-0.9	-1.5	-3.0	-3.5	-0.1	-1.9	-1.0	-2.9			
Трговски биланс (во милиони ЕУР)^{9/}	-1,786.2	-1,816.2	-1,811.4	-456.0	-83.8	-470.7	-433.3	-647.75	-2007.7	-511.04	-384.3	-390.6	-520.7	-1,816.6	-96.4	-201.4	-231.9	-529.63	-274.6	-206.6	-223.9	-705.1	-218.1	-238.3	-161.2	-617.6	-248.3	-263.8	-351.2	-863.3	-2,715.7	-262.7	-310.8	-324.1	-897.7	-403.0		
Трговски биланс (% од БДП) ^{9/}	-18.0	-18.1	-16.9	-4.1	-0.7	-4.2	-3.9	-5.78	-17.9	-4.75	-3.6	-3.6	-4.9	-16.7	-0.8	-1.7	-2.0	-4.5	-2.3	-1.8	-1.9	-6.0	-1.9	-2.0	-1.4	-5.3	-2.1	-2.2	-3.0	-7.4	-23.1	-2.0	-2.3	-2.4	-6.			

Странска ефективна побарувачка
(годишни промени во %)

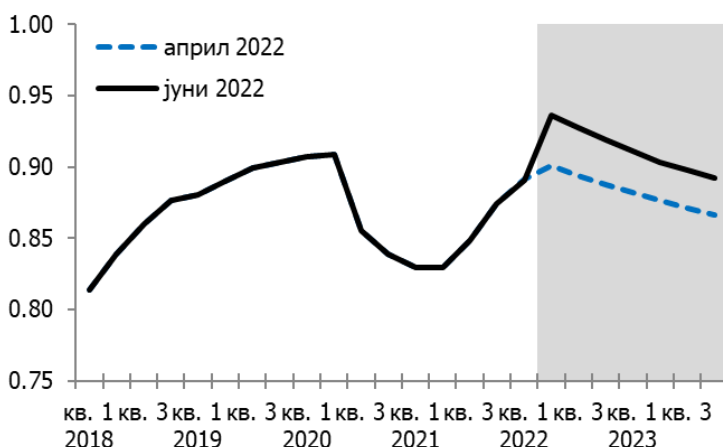
Извор: „Консензус форкаст“ и пресметки на НБРСМ.

Странска ефективна инфлација
(годишни стапки во %)

Извор: „Консензус форкаст“ и пресметки на НБРСМ.

Курс евро/САД-долар

Извор: „Консензус форкаст“ и пресметки на НБРСМ.

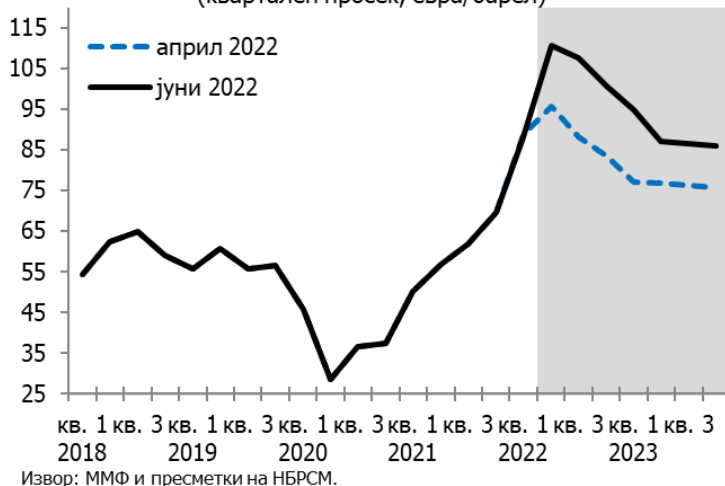
Në parashikimet e fundit për **kërkesa e huaj efektive** është kryer korrigjim në rënie i vlerësimeve për të gjithë periudhën e projeksioneve. Gjegjësisht, aktualisht pritet që rritja e kërkesës së huaj efektive në vitin 2022 dhe 2023 të jetë 2,4% përkatësisht 2,6%, kundrejt 2,9% dhe 2,8% në prill. Rishikime të tilla janë në masën më të madhe rezultat i vlerësimeve për aktivitetin më të ulët ekonomik të Gjermanisë⁵ krahasuar me vlerësimet e prillit.

Nga ana tjetër, **inflacioni i huaj efektiv është rishikuar në rritje për të gjithë periudhën e projeksionit, veçanërisht në vitin 2022**. Për më tepër, aktualisht pritet që rritja e inflacionit të huaj efektiv të arrijë në 7,3% dhe 3,7% përkatësisht në vitin 2022 dhe 2023, kundrejt 5,7% dhe 3,2% në prill. Rishikimi në rritje vjen si pasojë e pritjeve për inflacion më të lartë nga të gjithë partnerët tanë të importit, ku Gjermania dhe Polonia kanë kontributin më të madh në rishikimin në rritje mesatarisht për dy vjet.

Në **kursi i këmbimit euro/dollar amerikan** është kryer rishikim në rritje edhe për dy vitet e projektimit. Sipas vlerësimeve aktuale, në vitin 2022 pritet përforcim më i madh i vlerës së dollarit amerikan ndaj euros, që është kryesisht reflektim i pritshmërive për shtrëngim më të shpejtë monetar nga FED-i, mes rritjes së interesit të investuesve për dollarin amerikan për shkak të pasigurisë së lartë lidhur me konfliktin ushtarak në Ukrainë. Në vitin 2023 pritet një nënvlerësim i dollarit amerikan ndaj euros, por më pak se ai i parashikuar në prill.

⁵ Rritja e parashikuar e Gjermanisë prej 2% dhe 2,4% përkatësisht në 2022 dhe 2023, kundrejt 2,5% dhe 2,6% në prill.

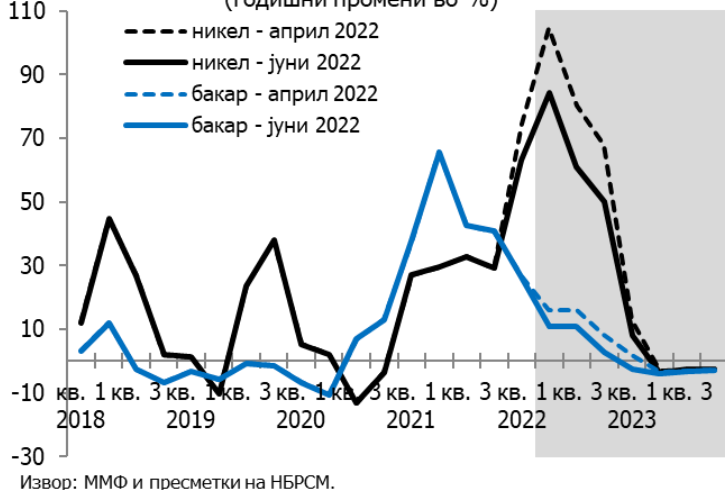
Нафта „брент“
(квартален просек, евра/барел)

Rishikimet e çmimit të naftës gjithashtu janë në rritje⁶, veçanërisht për vitin 2022.

Për sa i përket rritjes së rënë dakord të prodhimit të naftës nga vendet anëtare të OPEK+⁷, ky korrigjim është kryesisht për shkak të vendosjes së ndalimit të importit të naftës ruse nga Bashkimi Europian (me përjashtime të caktuara) për shkak të konfliktit në Ukrainë, si dhe rritjes së çmimeve të shitjes së naftës nga Arabia Saudite. Për vitin 2023 pritet rënie më e vogël e çmimit të naftës krahasuar me vlerësimet e prillit.

Цени на никелот и бакарот во евра
(годишни промени во %)

Në çmimet e metaleve, rishikimet janë në rënie për të gjithë periudhën e projeksionit, veçanërisht për nikelin në 2022.

Korrigjimi në rënie i çmimit të nikelit është kryesisht reflektim i ngadalësimit të aktivitetit ekonomik në Kinë dhe pritshmëritë për kërkesë ndoshta më të ulët nga industria e makinave elektrike, për shkak të shpenzimeve tashmë të larta të prodhimit që do të kishin efekt dekurajues në kërkesën për makina. Te bakri, korrigjimi në rënie vjen si pasojë e pritjeve për ngadalësim të aktivitetit ekonomik botëror, mes pritjeve për shtrëngim të mëtejshëm monetar nga FED-i.

⁶ Për analizën e çmimeve të naftës, metaleve dhe produkteve ushqimore primare përdoren raporte të ndryshme të FMN-së, Bankës Botërore, FAO-së, OPEK-ut, BQE-së dhe portaleve të specializuara ekonomike ndërkombëtare.

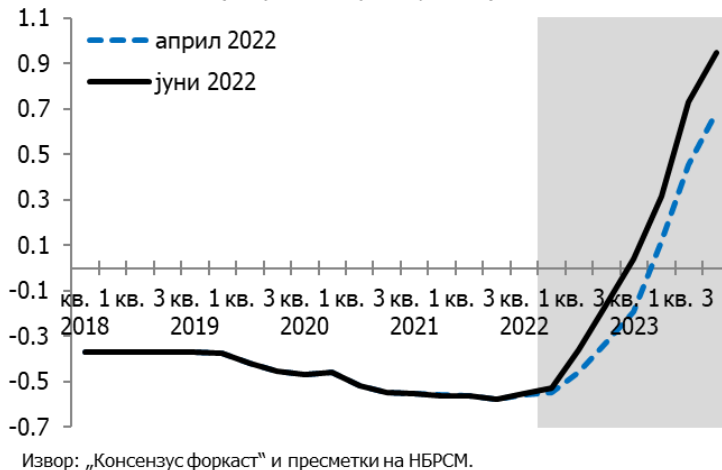
⁷ Në takimin e rregullt të vendeve të OPEK+, të mbajtur më 2 korrik 2022, u vendos që prodhimi i naftës në korrik dhe gusht të rritet me 648.000 fuçi në ditë (prodhim më i lartë për 50% se sa ishte planifikuar më parë).

Цени на пченицата и пченката во евра
(годишни промени во %)

Çmimet e produkteve ushqimore kanë pësuar rishikime në rritje për të gjithë periudhën e parashikimeve. Kështu, në vitin 2022 pritet rritje më e madhe e çmimit të grurit dhe misrit, në kushtet e ndërprerjes në zinxhirët e furnizimit të këtyre produkteve në Detin e Zi për shkak të konfliktit ushtarak midis Ukrainës dhe Rusisë⁸, si dhe pritshmëritë për prodhim më të ulët të kulturave të drithërave nga disa prej prodhuesve të tjerë të mëdhenj për shkak të kushteve të pafavorshme të motit. Për vitin 2023 pritet që çmimi i grurit të mbetet i njëjtë me atë të vitit 2022, kundrejt pritjeve të mëparshme për rënien e tij, ndërkohë që çmimi i misrit do të pësonte rënie më të vogël, krahasuar me projektionin e prillit.

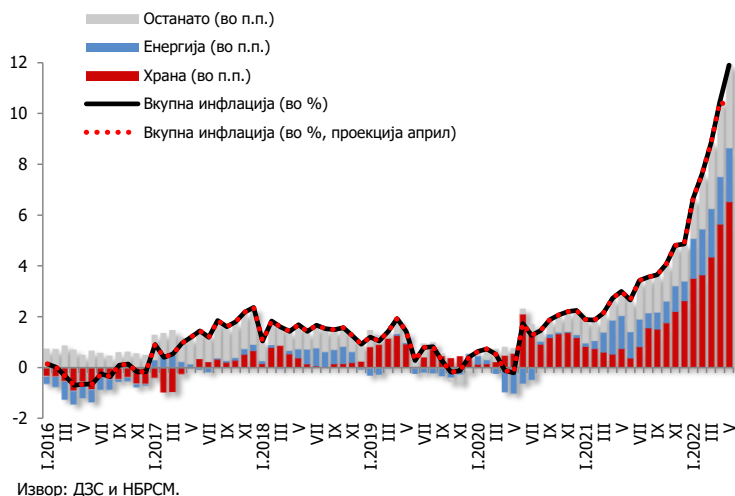
Едномесечен Еурибор
(квартален просек, во %)

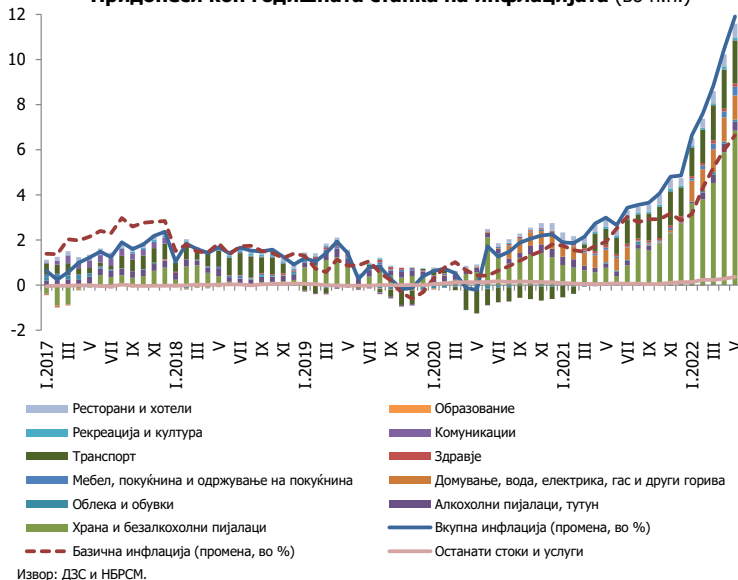
Në rastin e EURIBOR-it njëmuoj, rishikimet janë në rritje në të gjithë periudhën e projektionit, veçanërisht në vitin 2023. Në të njëjtën kohë, pritet që EURIBOR-i njëmuoj në vitin 2022 të mbetet në zonën negative dhe mesatarisht do të jetë -0,4% (-0,47% në prill), ndërsa duke filluar nga tremujori i parë i vitit 2023 pritet të kalojë në zonën pozitive dhe që për të gjithë vitin të jetë mesatarisht 0,51% (0,27% në prill). Lëvizje të tilla janë kryesisht për shkak të pritjeve për shtrëngim më të shpejtë të politikës monetare nga BQE-ja në korrik, kundrejt pritjeve të mëparshme për rritje të normave të interesit në fund të vitit.

⁸ Ukraina dhe Federata Ruse së bashku përbëjnë rreth 24% të eksporteve globale të grurit dhe 14% të eksporteve globale të misrit (nga 2016 në 2020). Burimi: Reuters, e përpunuar sipas të dhënave nga UN Comtrade ([lidhja](#)).

Стапка на инфлација
(годишни придонеси во вкупната инфлација, во п.п.)

Придонеси кон годишната стапка на инфлацијата (во п.п.)

Нë мај тë vitit 2022, **çmimet e konsumit vendsa** u rritën me 2% në bazë mujore (2,2% në muajin paraardhës), si rezultat i rritjes së çmimeve në тë tre komponentët kryesorë, me masa shtetërore njëkohësisht aktive për тë zbutur presionet e çmimeve⁹. Në тë njëjtën kohë, kontributin më тë madh në rritje e ka rritja e çmimeve тë ushqimeve, me rritje më тë ndjeshme тë çmimeve në kategorinë e "bukës dhe drithërave", e ndjekur nga rritja e çmimeve në kategorinë e "qumështit, djathit dhe vezëve" dhe mishit. Në komponentin e energjisë, rritja e çmimeve në мај ka ardhur si pasojë e rritjes së çmimeve тë karburanteve, në pajtim me rritjen e çmimeve тë derivateve тë naftës në bursat botërore nën ndikimin e luftës aktuale ruso-ukrainase. Rritje тë çmimeve në baza mujore vihet re edhe në komponentin bazë тë inflacionit, ndikuar nga rritja e çmimeve тë këpucëve, pijeve joalkoolike, shërbimeve тë akomodimit, si dhe rritja e çmimeve тë produkteve për higjienën personale dhe mirëmbajtjen rutinë тë amvisërive, ndërsa ulja e çmimeve тë transportit ajror ka kontribut negativ.

Shkalla vjetore e inflacionit në мај është 11,9% (10,5% në prill), me përshpejtim më тë theksuar тë rritjes vjetore тë çmimeve në komponentin ushqimor. Kontributin më тë madh në shkallën vjetore тë inflacionit e kanë rritja e çmimeve тë bukës dhe produkteve тë drithërave, karburanteve, mishit, perimeve тë freskëta, çmimet më тë larta në kategoritë e "qumështit, djathit dhe vezëve", si dhe rritja e çmimit тë energjisë elektrike që nga viti fillimi i vitit¹⁰. Shkalla vjetore e inflacionit тë realizuar në muajin мај është mbi normën e ciklit тë projeksionit тë prillit, në kushtet e devijimeve në rritje dhe në çmimet e supozimeve hyrëse тë jashtme, gjë që tregon një paparashikueshmëri тë theksuar në raport me dinamikën e pritshme тë çmimeve botërore тë produkteve parësore. Rrjedhimisht,

⁹ Мë 9 mars 2022, shteti miratoi paketë masash për тë përballuar krizën energjetike dhe rritjen e lartë тë çmimeve. Për тë zbutur rritjen e çmimeve тë ushqimeve dhe energjisë u miratuan masat e mëposhtme: ulja e normës preferenciale тë TVSh-së për produktet ushqimore bazë nga 5% në 0%, e vlefshme nga 17 mars deri më 31 мај 2022; ngirija e marzheve tregtare тë produkteve ushqimore bazë; ulje e normës së TVSh-së nga 18% në 10% për shitjen e produkteve тë karburanteve: benzinë pa plumb, naftë gazi, gaz i lëngshëm i naftës (LPG) dhe metan; dhe uljen e taksës së akcizës bazuar në çmimet e bursës, për тë zbutur ndikimin e çmimeve тë bursës, тë cilat do тë kenë ndikim тë drejtpërdrejtë në çmimin e karburantit në pikat e karburantit. Produktet ushqimore bazë përfshijnë këto produkte: bukë, miell tip 400, qumësht me përmbajtje yndyre 2%, 3,2% dhe 3,5%, sheqer тë bardhë, vaj luledielli, mish dhe produkte тë tjera ushqimore тë therjes, oriz тë bardhë dhe vezë. Marzhi më i lartë tregtar për produktet ushqimore bazë për тë gjitha shoqëritë tregtare dhe tregtarët individualë që marrin pjesë në zinxhirin tregtar në tregtinë me shumicë përcaktohet në një shumë totale deri në 4% тë çmimit тë shitjes тë llogaritur në tregtinë me shumicë, respektivisht në shumën totale prej deri në 3% тë çmimit тë shitjes тë llogaritur në tregtinë me pakicë.

¹⁰ Sipas vendimit тë Komisionit Rregullativ për Energji тë RMV-së тë datës 30.12.2021, çmimi i energjisë elektrike për furnizuesin universal "EVN HOME" Sh.P.K. Shkup nga 1 janari 2022 është rritur për 9,48% (<https://www.erc.org.mk/pages.aspx?id=153>).

Инфлација и цени на храната и енергијата

(годишни промени, во %)

Извор: Државен завод за статистика и пресметки на НБРСМ.

devijimi është më i theksuar në komponentët e energjisë dhe ushqimit.

Shkalla bazë e inflacionit në maj ishte 0,9% me bazë mujore (1,1% në muajin e kaluar). Në bazë vjetore, shkalla e inflacionit bazë është 6,6% (6% në muajin e kaluar), brenda të cilit kontributin më të lartë pozitiv e japin çmimet e shërbimeve në restorante dhe hotele, të plotësuara nga çmimet e pijeve joalkoolike, të duhanit dhe të produkteve të higjienës personale dhe në masë më të vogël çmimet e transportit ajror dhe rrugor, makinave dhe produkte të paqëndrueshme për mirëmbajtjen rutinë të shtëpisë.

Странски ефективни* и домашни цени на храна и безалкохолни пијалаци

(индекси, 2015=100)

* Ефективните странски цени на храна се добиени како пондериран збир од цените на храната во земјите што се најзначајни трговски партнери на Северна Македонија во доменот на увозот на храна.

Извор: ДЗС, Еуростат и пресметки на НБРСМ.

Пërса i përket lëvizjeve të pritshme të çmimeve të supozimeve hyrëse të jashtëm në projeksionin e inflacionit, rishikimet janë në kahje të rritjes. Në të njëjtën kohë, ende theksohet pasiguria e lartë në lëvizjen e çmimeve botërore të produkteve primare në periudhën e ardhshme, në efektet e pasigurta ekonomike të konfliktit ushtarak në Ukrainë dhe sanksioneve kundër Ruisë të vendosura nga shumica e vendeve në botë.

Просечна исплатена плата
(годишни стапки, во %)

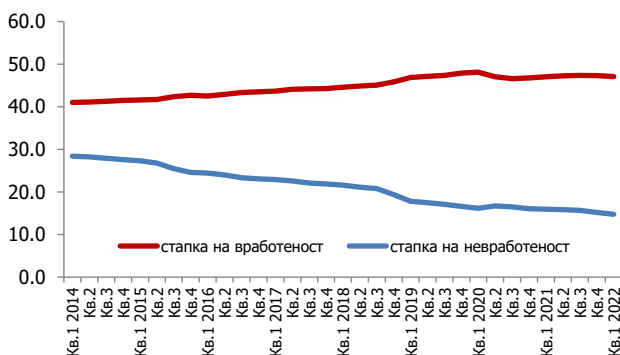
Извор: ДЗС.

Просечна исплатена месечна нето-плата по сектори
(номинални годишни стапки, во %)

Извор: ДЗС.

Стапки на вработеност и невработеност (во %)

Извор: Државен завод за статистика, Анкета за работна сила.

Në mars 2022, rritja nominale vjetore e rrogës mesatare neto ishte 10,1% (6,8% në muajin e kaluar). Rritja vjetore e rrogave dhe përshpejtimi i rritjes është kontribuar kryesisht nga rritja e jashtëzakonshme e pagës minimale nga 18,5% në mars 2022 në pajtim me ndryshimet e fundit ligjore¹¹, përveç efektit transferues të rritjes së rregullt¹² të pagës minimale me 1,7% në prill të vitit të kaluar.

Rritja vjetore e rrogave në muajin mars është vërejtur në të gjitha aktivitetet, dhe më së shumti në fushat e "aktiviteteve financiare", "artit, argëtimit dhe rekreacionit", "mjediset e akomodimit", "bujqësisë", "industrisë përpunuese", "aktivitetet profesionale, shkencore dhe teknike" dhe "tregtisë".

Kur shpenzimet e jetesës rritet në baza vjetore, **rritja reale vjetore e pagës neto në muajin mars ishte 1,2%.**

Rritja e rrogave nominale dhe reale vjetore e arritur në tremujorin e parë të 2022 (nga 7,7% respektivisht 0%) është mbi normat e pritura për këtë periudhë brenda projeksionit të prillit.

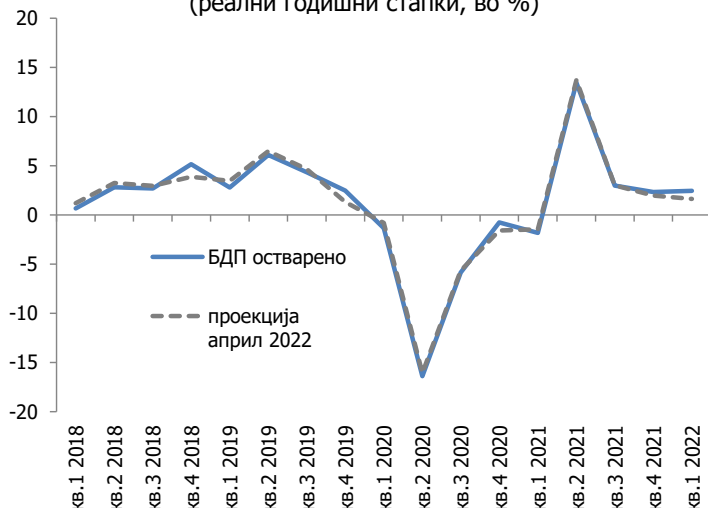
Në tremujorin e parë të 2022, vërejmë stabilizim të mëtijshëm të tregut të punës, a duke vijuar kështu lëvizjet pozitive me bazë vjetore në këtë segment të ekonomisë. Kështu, **shkalla e punësimit u rrit me 0,1 p.p.** krahasuar me të njëjtin tremujor të një viti më parë dhe është 47,1%. Gjithashtu, **shkalla e papunësisë shënoi rënie të mëtijshme, duke e ulur në 14,8%** (15,2% në tremujorin paraprak).

Në tremujorin e parë të 2022, PBB-ja arriti rritje reale prej 2,4% me bazë vjetore, që paraqet ruajtjen e rritjes së qëndrueshme të ekonomisë së brendshme.

¹¹ Në pajtim me ndryshimet dhe shtesat e fundit ligjore për rritjen e rrogës minimale ("Gazeta Zyrtare e RMV-së" nr. 41/22) nga marsi 2022 është bërë rritje e jashtëzakonshme e rrogës minimale neto për 2.806 denarë, në pajtim me marrëveshjen trepalëshe të arritur në mes të Qeverisë, sindikatave dhe punëdhënësve, ku shteti do të subvencionojë pjesën që ka të bëjë me kontributet (nga marsi 2022 deri në dhjetor 2022 në vlerë prej 1197 denarë për çdo muaj). Shuma e rrogës minimale në bruto, duke filluar nga marsi 2022 deri në shkurt 2023, është 26.422 denarë (më parë 22.146 denarë), gjegjësisht rroga minimale në shumën neto është 18.000 denarë (paraprakisht 15.194 denarë). Gjithashtu, me ndryshimet dhe plotësimet e fundit është vendosur një metodologji e re me të cilën do të harmonizohet rroga minimale në periudhën e ardhshme, respektivisht nga marsi 2023, respektivisht me rritjen për vitin paraprak të rrogës mesatare të paguar në RMV-në dhe indeksi i shpenzimeve të jetesës - përkatësisht 50 % e rritjes nga secili tregues. Gjithashtu, është përcaktuar se rroga minimale nuk mund të jetë më e ulët se 57% e shumës së rrogës mesatare neto të paguar në RMV-në për vitin e kaluar.

¹² Në prill 2021 është bërë rregullimi i rregullt për rritjen e rrogës minimale për 260 denarë, pra duke filluar nga prilli 2021 deri në mars 2022 është 22.146 denarë (më parë 21.776 denarë), gjegjësisht rroga minimale në shumën neto është 15.194 denarë (më parë 14.934 denarë).

Бруто домашен производ
(реални годишни стапки, во %)

Извор: ДЗС и проекции на НБРСМ.
Разликите во серијата во остварениот период се должат на редовни ревизии на ДЗС.

Parë nga ana e shpenzimeve të PBB-së, rritja në tremujorin e parë i detyrohet tërësisht kontributit pozitiv të kërkesës së brendshme, për sa i përket rritjes në të gjitha kategoritë, dhe kryesisht në investimet bruto, lidhur me rritjen e fortë të importeve dhe akumulimin e stokeve të lëndëve të para dhe karburanteve, mes ndikimeve negative të përshkallëzimit ushtarak midis Rusisë dhe Ukrainës që nga fundi i shkurtit dhe përkeqësimit të zinxhirëve tashmë të ndërprerë të furnizimit global dhe tregut të energjisë. Për rrjedhojë, komponenti i eksportit neto shënoi kontribut negativ.

Parë nga ana e prodhimit të PBB-së, rritja në tremujorin e parë i detyrohet kryesisht kontributit pozitiv të grupit të aktiviteteve të "tregtisë, transportit dhe shërbimeve hotelerike", të cilat ishin një nga aktivitetet më të prekura nga kriza e shkaktuar nga Kovid-19. Kontribut shtesë pozitiv ka edhe industria, "veprimtaritë profesionale, shkencore dhe teknike; veprimtaritë e shërbimeve administrative dhe ndihmëse", veprimtaritë bujqësore, financiare dhe veprimtaritë e sigurimit, si dhe veprimtaritë që lidhen me pasuritë e paluajtshme. Nga ana tjetër, kontributin më të madh negativ e ka sektori i ndërtimit, ndërsa kontribut negativ ka edhe sektori i "administratës publike dhe mbrojtjes; arsimimit; shëndetësisë dhe mbrojtjes sociale".

Индикатор на економска доверба и БДП

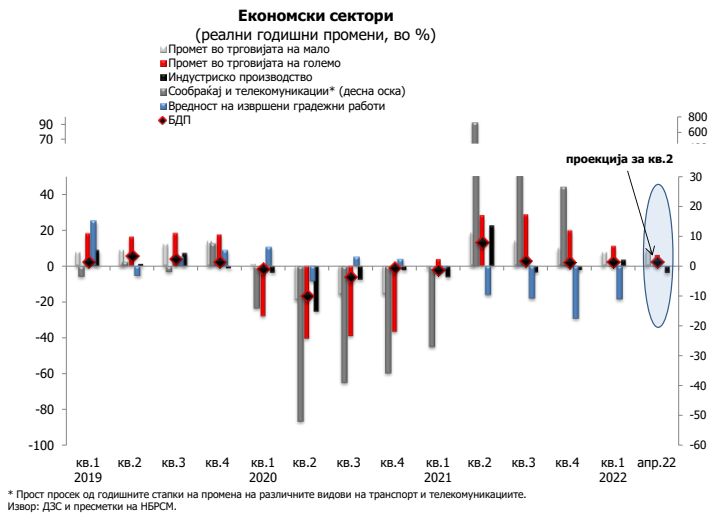

Извор: ДЗС и Европска комисија.

Duke pasur parasysh sasinë e kufizuar të të dhënave në dispozicion, është e vështirë të jepet vlerësim i saktë i gjendjes së përgjithshme të ekonomisë në tremujorin e dytë të 2022. Kur bëhet fjalë për perceptimet e subjekteve ekonomike për gjendjen e ekonomisë¹³, rezultatet e hulumtimit të anketës për periudhën prill - maj 2022 tregojnë për perceptime më të favorshme në raport me tremujorin e dytë të vitit 2021, ndërsa gjithashtu, perceptimet janë pak më të favorshme në krahasim me tremujorin e mëparshëm, kur pati një përkeqësim të treguesit të besimit ekonomik menjëherë pas shpërthimit të luftës në Ukrainë..

Sa i përket të dhënave të ofertës me frekuencë të lartë, të dhënat e tregtisë dhe industrisë janë të disponueshme për prillin 2022.

¹³ I referohet anketave të kryera nga Komisioni European për të matur besimin ekonomik të subjekteve në një ekonomi. Treguesi i përbërë i besimit ekonomik përftohet si mesatare e ponderuar e treguesve të besimit për konsumatorët dhe treguesve të besimit për sektorë individualë të ekonomisë (ndërtim, industri, tregti me pakicë dhe shërbime).

Në prill, **qarkullim në totalin e tregtisë** vazhdoi të shënojë rritje reale solide në bazë vjetore, megjithëse rritja është më e moderuar, me arritje pozitive në tregtinë me pakicë, tregtinë me shumicë, si dhe tregtinë e automjeteve.

Në prill **prodhimi industrial** shënoi rënie reale me bazë vjetore prej 3,8%, kundrejt rritjes në tremujorin e mëparshëm (3,5%), në kushtet e rënies së industrisë përpunuese dhe minierave, ndërkohë që sektori i energjisë shënoi rritje. Në kuadër të industrisë përpunuese, kontributi më i madh negativ vërehet në disa nga aktivitetet në të cilat janë aktive kapacitetet e huaja eksportuese, si prodhimi i makinerive dhe pajisjeve. Nga aktivitetet tradicionale, kontributin më të madh negativ e ka prodhimi i tekstilit, prodhimi i produkteve ushqimore, prodhimi i produkteve metalike të fabrikuar, përveç makinerive dhe pajisjeve, si dhe prodhimi i produkteve bazë farmaceutike dhe preparateve farmaceutike. Nga ana tjetër, kontributi më i madh pozitiv në industrinë përpunuese vihet re në prodhimin e veshjeve dhe prodhimin e metaleve.

Treguesit në dispozicion për **kërkesën agregate** në tremujorin e dytë të 2022 janë gjithashtu relativisht të kufizuara, gjë që e bën të pamundur formimin e vlerësimit më të saktë të lëvizjes së komponentëve individualë. Gjithashtu ndikoi edhe rritja e pasigurisë nga konflikti ushtarak në Ukrainë dhe presionet e rritura të çmimeve, gjatë të cilave u miratuan masa ekonomike për të mbrojtur standardin e jetesës dhe likuiditetin e kompanive¹⁴, dhe normalizimi i politikës monetare filloi nën ndikimin e pritjeve gjithnjë e më të larta inflacioniste.

Të dhënat në dispozicion për lëvizjet në **konsumin personal** për prill 2022 janë të pamjaftueshme për vlerësim më të saktë. Përkatësisht, sa i përket burimeve të financimit të konsumit personal, të dhënat në dispozicion janë të kufizuara (të dhënat disponohen vetëm për pensionet që shënojnë rënie të vogël reale

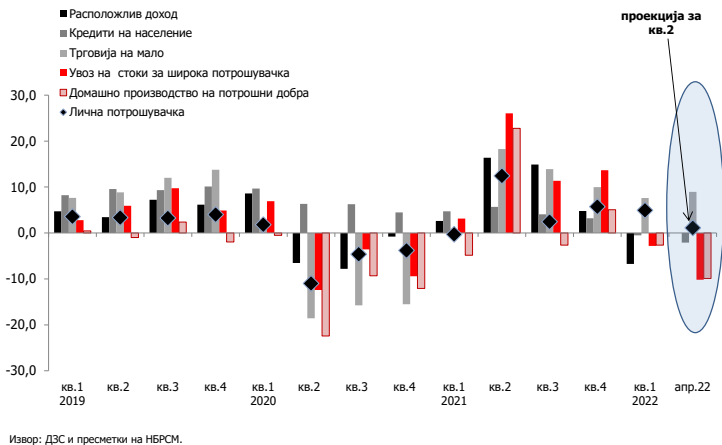
ИНДУСТРИСКО ПРОИЗВОДСТВО И ОСТАНАТИ ЕКОНОМСКИ ДЕЈНОСТИ	2019				2020				2021				2022			
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	јан.	фев.	мар.
реални годишни промени во %																
Бруто домашен производ	2.8	6.1	4.3	2.5	-1.3	-16.4	-5.9	-0.8	-1.8	13.4	3.0	2.3	2.4	-	-	-
Индустриско производство	8.8	1.1	7.1	-1.3	-3.7	-25.0	-7.5	-2.3	-6.1	22.2	-3.5	-2.3	3.5	0.7	6.3	3.2
Извршени градежни работи	15.1	-3.3	3.0	5.3	6.3	-5.1	3.0	2.3	-1.1	-9.6	-10.8	-17.5	-11.1	-26.2	6.3	-14.0
Високоградба	-9.3	5.1	23.7	-1.1	-8.5	-20.4	17.9	-8.6	18.5	5.3	-20.2	-20.9	-26.0	-36.1	-10.4	-31.2
Нискоградба	58.3	-8.0	-6.7	11.1	21.3	4.7	-6.2	11.1	-16.1	-16.9	-3.5	-15.2	5.1	-16.0	24.9	4.8
Промет во трговијата - Вкупно*	13.9	12.8	15.3	15.5	-16.7	-30.6	-26.1	-24.3	0.9	22.5	16.9	10.4	9.7	9.6	7.0	12.0
Промет во трговијата на мало*	7.6	8.8	12.0	13.8	1.0	-18.6	-15.7	-15.5	-1.3	18.3	13.9	10.0	7.6	7.8	6.7	8.1
Промет во трговијата на големо*	18.0	16.0	18.1	17.3	-27.8	-40.1	-38.7	-36.3	3.7	27.9	28.4	19.6	11.0	12.9	5.6	13.9

*Realizirane stapani na rast se presmetani od NBRSM, so deljenje na konvencionalne stapani na rast so godisnata inflacija, nerena според трговските на живот. Податоците за трговијата во 2020, 2021 и 2022 година се прелиминарни податоци, додека податоците за БДП во 2020 година се прелиминарни, а за БДП во 2021 година се проценети.

Извор: ДЗС и пресметки на НБРСМ.

¹⁴ Qeveria në seancën e 24-të miratoi paketë prej 26 masash për mbrojtjen e standardit të jetesës dhe për likuiditetin e kompanive. Ndër të tjera, përfshin subvencione për pensionistët, ndihma direkte financiare për kategoritë më të rrezikuara të popullsisë, më pas masa për subvencionimin e çmimit të energjisë elektrike dhe ngrohjes, vazhdimi i zbatimit të normës preferenciale të TVSh-së prej 5% për energjinë elektrike deri në fund të vitit, ulje e normës së TVSh-së për ushqimet bazë dhe heqja e tarifave doganore, kufizimi i marzheve tregtare dhe ndalimi i eksportit të produkteve të caktuara ushqimore, ulja e akcizave, detyrimi dhe TVSh-ja e kompanive të energjisë dhe shtyrja e tarifave të gjelbra për derivatet. Për më shumë, klikoni në [lidhjen](#).

Индикатори за движењето на личната потрошувачка
(реални годишни стапки, во %)

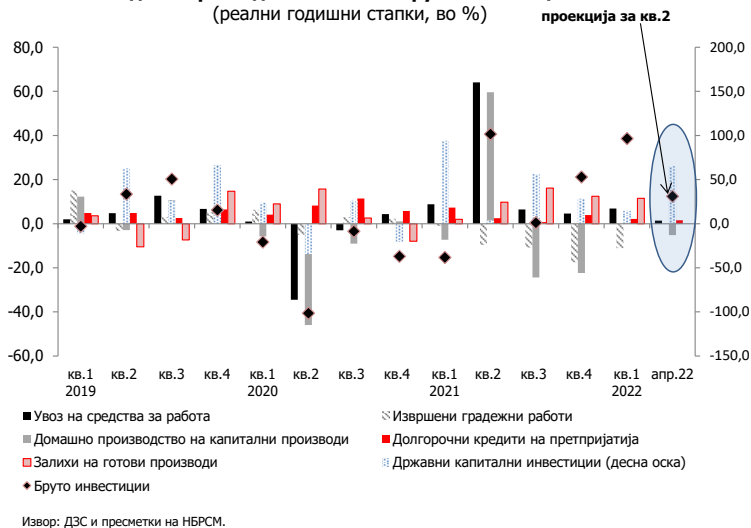
vjetore¹⁵, rënie reale shënuan edhe kreditë për popullsinë). Treguesit afatshkurtër të dinamikës së konsumit personal lëvizin në drejtime të ndryshme. Kështu, tregtia me pakicë dhe të ardhurat bruto nga TVSh-ja tregojnë rritje, ndërsa prodhimi vendas i mallrave të konsumit dhe importi i mallrave të konsumit tregojnë rënie. Për sa i përket treguesit të besimit të konsumatorit¹⁶, ai tregon për pritshmëri më pak të favorshme në periudhën prill - maj 2022 krahasuar me tremujorin e parë të 2022 me perceptime dhe pritshmëri më negative për situatën financiare dhe të përgjithshme ekonomike në vend dhe shpenzimet e tyre në periudhën në vijim. Treguesi i besimit të konsumatorëve është gjithashtu më pak i favorshëm krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2021.

Në lidhje me të dhënat me frekuencë të lartë për **investimet bruto**, në muajin prill, rritje më e lartë u vu re në investimet kapitale shtetërore dhe tatim fitimi, si dhe rritja e importit të kapitalit qarkullues dhe kredisë afatgjatë për ndërmarrjet vazhdoi, por pak më në mënyrë mesatare. Nga ana tjetër, prodhimi vendas i mallrave kapitale dhe prodhimi i përgjithshëm industrial shënuan rënie. Për sa i përket treguesve të besimit në industri dhe ndërtim në periudhën prill - maj 2022, ato tregojnë për tendenca më të favorshme si në industri ashtu edhe në ndërtim krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit 2021, dhe janë më pak negative krahasuar me tremujorin e parë të 2022.

Të dhënat e **shkëmbimi i tregtisë së jashtme** në prill 2022 tregojnë për zgjerim të mundshëm të deficitit në tremujorin e dytë të vitit krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar, me rritje nominale më të lartë të importeve se eksporteve të mallrave.

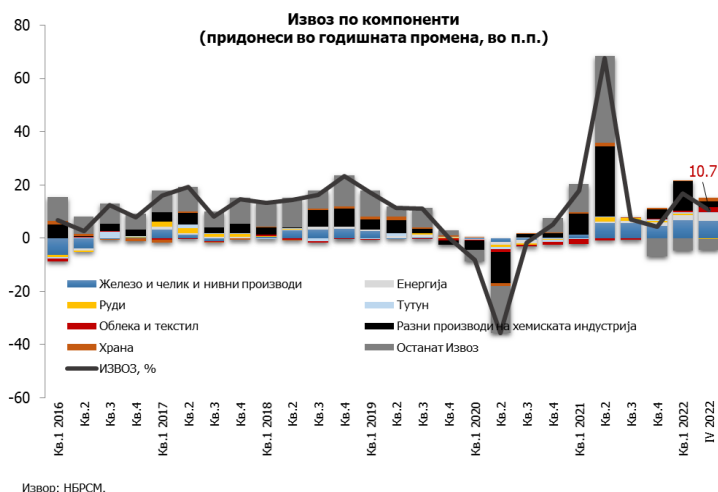
Arritjet buxhetore në pajtueshmëri me të dhënat fiskale për muajin prill 2022 tregojnë për rënie reale vjetore të **konsumit publik** në tremujorin e dytë të vitit në kushtet e rënies në të gjitha kategoritë kryesore të tij.

Индикатори за движењето на бруто инвестициите
(реални годишни стапки, во %) проекција

15 Në prill 2022, pensionet shënuan një rritje nominale prej 10,3%. Gjithashtu me pagesën e pensionit të prillit përmes ndihmës direkte financiare të dakorduar për tre muaj në pajtueshmëri me paketën e masave të miratuara nga Qeveria, kanë marrë pension më të lartë për 1.000 denarë më shumë se 330 mijë pensionistë (https://www.mtsp.gov.mk/april-2022-ns_article-mtsp-vo-tek-etapnata-isplata-na-aprilskite-penzii-so-dopolnitelni-1000-denari-finansiska-poddrshka.nspix).

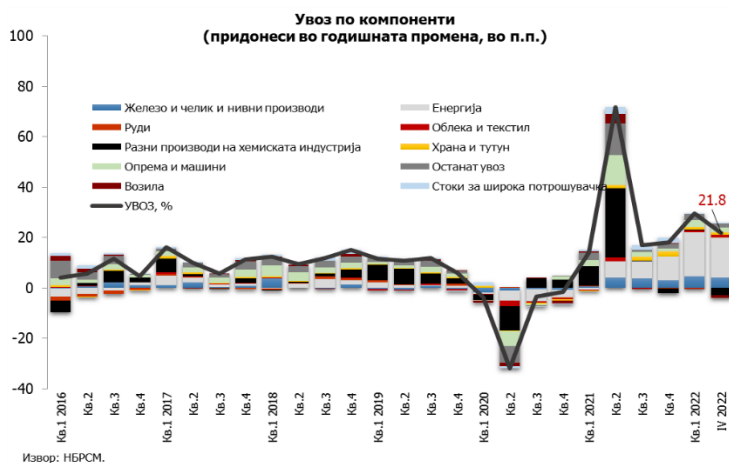
¹⁶ Sipas anketave të Komisionit European.

Deficiti në shkëmbimin e mallrave me vendet e huaja në prill 2022 u thellua me 46,8% në bazë vjetore, në kushtet e rritjes së importit, krahasuar me rritjen e eksportit të mallrave. Shkëmbimi i përgjithshëm i tregtisë së jashtme është më i lartë krahasuar me të njëjtën periudhë të një viti më parë 17,2%, shkaktuar nga rritja e të dy komponentëve.

Në prill 2022, eksporti i mallrave shënoi rritje prej 10,7% me bazë vjetore, ndërsa kontributin më të madh në arritjet e tilla e ka eksporti i hekurit dhe çelikut dhe eksporti i energjisë. Kontribut pozitiv ka pasur edhe eksporti i disa prej kompanive të huaja që lidhen me industrinë e automobilave. Nga ana tjetër, rënie është vërejtur në pjesën tjetër të eksporteve gjatë kësaj periudhe.

Krahasuar me projeksionin e prillit, ecuria e eksporteve në prill 2022 është aktualisht më e mirë se pritjet për tremujorin e dytë. Devijime më të theksuara në rritje vërehen në eksportet e tjera, duke përfshirë eksportet e kompanive të huaja nga industria e automobilave, si dhe eksportet e energjisë. Nga ana tjetër, devijime në rënie janë vërejtur në eksportin e hekurit dhe çelikut dhe në eksportin e xeheve. Lëvizjet në kategoritë e tjera të eksporteve janë brenda pritshmërive sipas projeksionit të prillit.

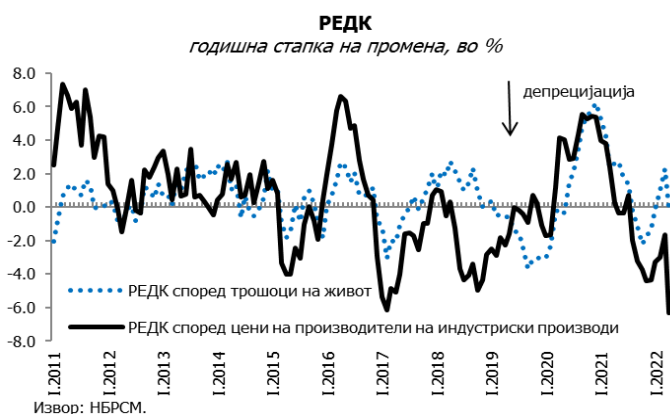
Importi i mallrave në prill 2022 shënoi një rritje më të fortë prej 21,8% me bazë vjetore. Kontributi kryesor në rritjen e importit në këtë periudhë është importi i energjisë (si efekt i çmimeve dukshëm më të larta të karburantëve). Këtë ndikim pati edhe importi i hekurit dhe çelikut dhe importi i pajisjeve dhe makinerive. Nga ana tjetër, rënie me bazë vjetore është vërejtur në importin e lëndëve të para të një pjese të objekteve prodhuese në pronësi të huaj, si dhe në importin e automjeteve.

Arritjet në importin e mallrave në prill 2022 janë gjithashtu më të larta se pritjet për tremujorin e dytë sipas projeksionit të prillit. Devijime më të theksuara në rritje vërehen në importet e energjisë dhe importet e tjera, duke përfshirë importet e kompanive të huaja nga industria e automobilave. Nga ana tjetër, devijime në rënie janë vërejtur në importin e xeheve, si dhe në importin e automjeteve.

Realizimet e deficitit tregtar në prill 2022 tregojnë për deficit më të lartë se sa pritej për tremujorin e dytë të projeksionit të prillit, por periodha e vlerësimit është shumë e shkurtër për të nxjerrë përfundime të sakta.

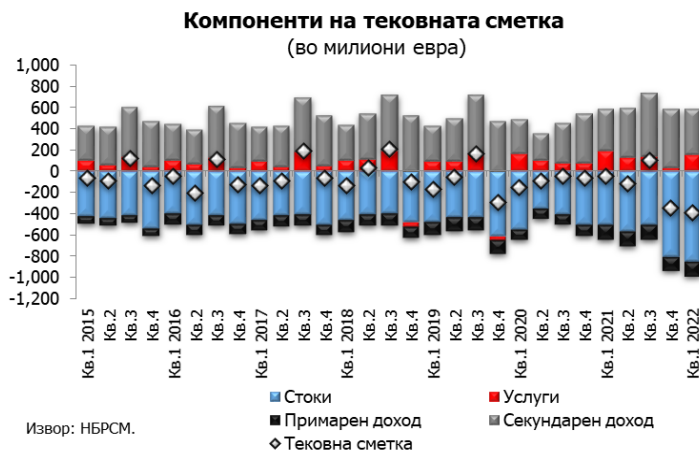

Në prill 2022, indeksi REDK i deflatuar nga shpenzimet e jetesës është i pandryshuar në baza vjetore, ndërsa indeksi REDK i llogaritur me çmimet e prodhuesve të produkteve industriale shënoi nënvlerësim prej 6,3%, nën ndikimin e ndryshimit të çmimeve relative. Konkretisht, shpenzimet relative të jetesës u ulën për 1,4%, ndërsa çmimet relative të produkteve industriale janë ulur me 7,6% në bazë vjetore. Nga ana tjetër, NEDK-ja shënoi mbivlerësim prej 1,4%, që në masë të madhe është rezultat i nënçmimit të lirës turke në raport me valutën vendase.

Bazuar në llogaritjen me ponderët në bazë të tregtisë së jashtme pa produkte parësore, indeksi REDK i deflatuar nga shpenzimet e jetesës në prill 2022 u vlerësua për 1,9%, ndërsa REDK-ja e deflatuar nga çmimet e prodhuesve të produkteve industriale u zhvlerësua për 4,7%. Në të njëjtën

kohë, shpenzimet relative të jetesës shënuan një rënie prej 1,4%, dhe çmimet relative të prodhuesve të produkteve industriale janë më të ulëta me 7,8%. Në të njëjtën kohë, NEDK-ja shënoi mbivlerësim prej 3,3%, sërish kryesisht si rezultat i nënvlerësimit të lirës turke ndaj denarit.

Në tremujorin e parë të vitit 2022, deficitin e llogarisë rrjedhëse në bilancin e pagesave arrin në 392,4 milionë euro, ose 2,9% të PBB¹⁷, i cili përfaqëson deficit më të ulët se sa pritej për tremujorin e parë sipas projeksionit të prillit.

Nga aspekti i komponentëve të llogarisë rrjedhëse, arritje më e ulët vjen kryesisht si pasojë

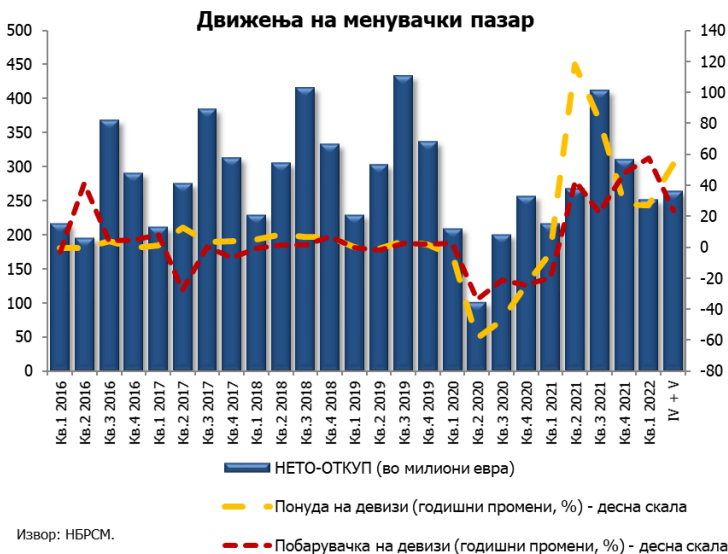
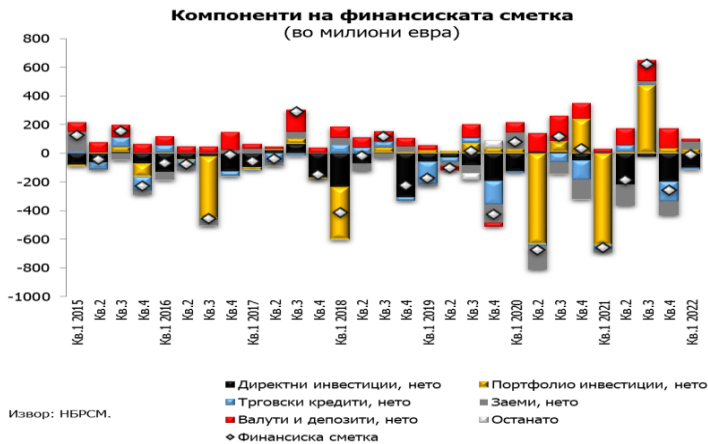
¹⁷ Për llogaritjet është përdorur shuma e parashikuar e PBB-së nominale për vitin 2022 sipas projeksionit të prillit 2022.

e uljes së deficitit në bilancin tregtar, në kushtet e devijimeve në rritje të eksportit dhe të devijimeve në rënie në komponentin e importit. Suficiti në të ardhurat dytësore dhe shërbimet, si dhe deficitin në të ardhurat parësore, janë kryesisht në pajtim me pritshmëritë.

Flukset hyrëse neto janë realizuar në llogarinë financiare në tremujorin e parë të vitit 2022¹⁸ prej 10 milionë eurosh (ose 0,1% e PBB-së), të cilat janë më të ulëta krahasuar me flukset hyrëse neto të pritshme për tremujorin e parë me projeksionin e prillit.

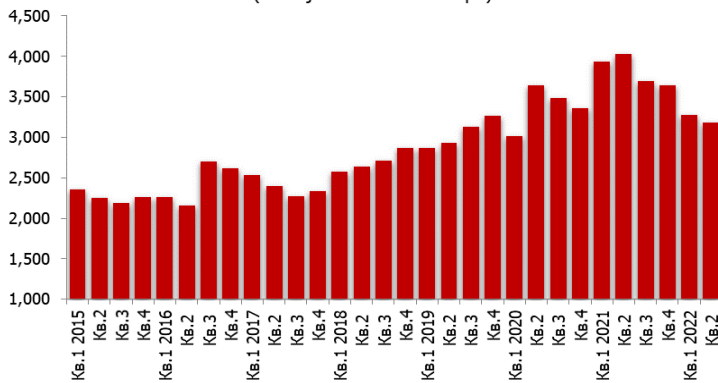
Të analizuara sipas komponentëve, lëvizjet në llogarinë financiare ndikohen nga daljet neto të realizuara në valuta dhe depozita (kundrejt flukseve neto të parashikuara), si dhe flukse hyrëse neto më të ulëta në kreditë tregtare. Gjithashtu, kreditë dhe investimet e portofolit shënuan devijime të vogla negative nga projeksioni i prillit (në të dy komponentët u arritën dalje neto më të larta). Nga ana tjetër, flukse hyrëse neto dukshëm më të larta janë arritur në investimet direkte.

Blerja neto e realizuar në tregun valutor në periudhën prill - maj 2022 arrin në 264,5 milionë euro, që paraqet rritje prej 64,7% me bazë vjetore, me rritjen e njëkohshme të ofertës dhe kërkesës për valutë (përkatesisht me 53,6% dhe 23,2%).

¹⁸ Sipas metodologjisë së re për përgatitjen e bilancit të pagesave (BPM6), termat hyrje dhe dalje neto neto nënkuptojnë krijimin neto të detyrimeve, përkatesisht blerjen neto të mjeteve.

Бруто девизни резерви
(состојба во милиони евра)

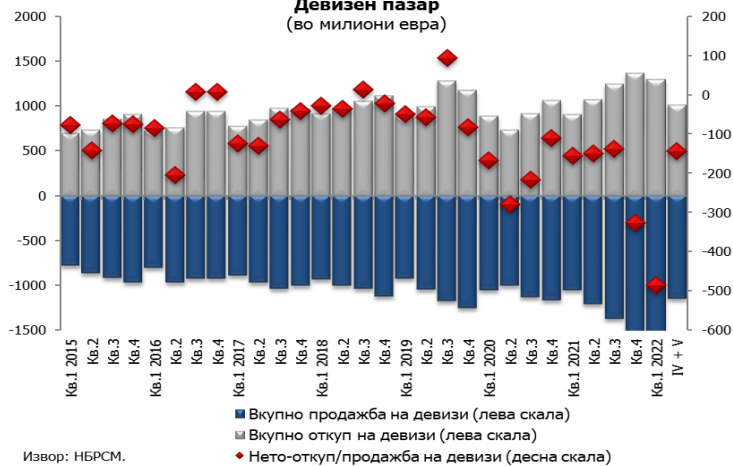
Извор: НБРСМ.

Фактори на промена на девизните резерви во периодот април-мај 2022 година
(во милиони евра)

Извор: НБРСМ.

Девизен пазар
(во милиони евра)

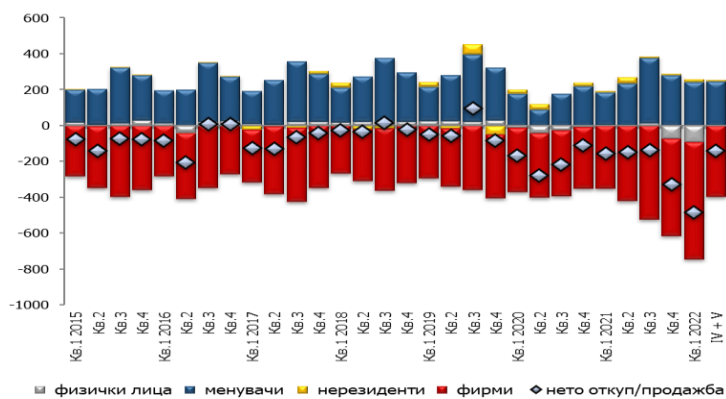

Извор: НБРСМ.

Gjendja e rezervave valutore bruto më 31.5.2022 është 3.183,6 milionë euro, dhe faktorët kryesorë të ndryshimit janë ndërhyrjet e Bankës Popullore në tregun valutor dhe transaksionet në emër të shtetit.

Në periudhën prill - maj 2022, në tregun valutor të bankave është realizuar shitje neto e valutave, e cila është më e lartë krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar, si pasojë e rritjes së ofertës dhe kërkesës për valutë të huaj.

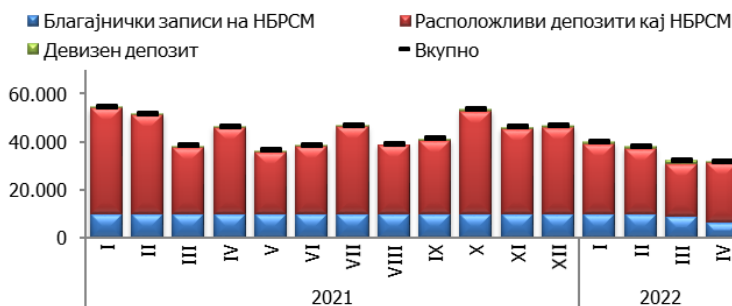
Структура на девизен пазар,
(нето откуп/продажба, во милиони евра)

Analiza sektoriale tregon se ndryshime të tilla ende vijnë kryesisht nga shitjet e larta neto të kompanive.

Извор: НБРСМ.

Монетарни инструменти (состојби на крај на месец, во милиони денари)

Gjendja e instrumenteve monetare në fund të prillit shënoi rënie mesatare krahasuar me një muaj më parë, që vjen si pasojë e zvogëlimit të sasisë së aktiveve të investuara të bankave në bono thesari¹⁹ me rritje mesatare të vendosjeve në depozita në Bankën Popullore. Niveli i instrumenteve monetare në fund të prillit është në pajtim me nivelin e parashikuar në fund të tremujorit të dytë 2022²⁰.

Извор: НБРСМ

Mjetet valutore neto të Bankës Popullore në fund të prillit janë brenda nivelit të parashikuar në fund të tremujorit të dytë të vitit 2022.

Ликвидност на банки* месечни промени, во милиони денари

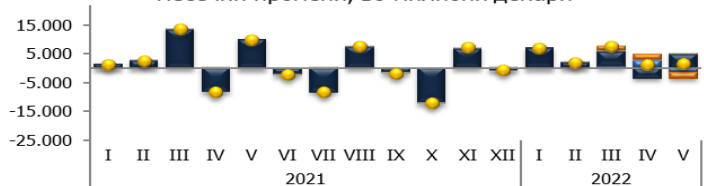
*позитивна промена: креирање ликвидност, негативна промена: повлекување ликвидност.

¹⁹ Në ankandin e bonove të thesarit të Bankës Popullore, i mbajtur më 13 prill 2022, janë ofruar bono thesari në vlerë prej 10.000 milionë denarë, ndërsa janë shitur bono thesari në vlerë prej 6.432 milionë denarë, me kamatë prej 1,5% dhe me afat maturimi 28 ditë.

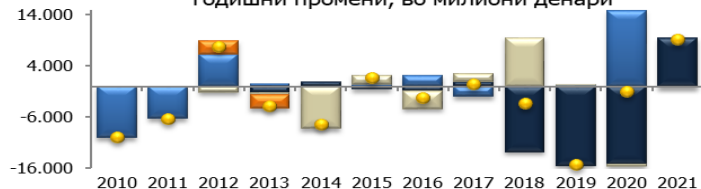
²⁰ Krahaset e të arriturave janë në raport me projeksionin e prillit të Bankës Popullore.

Монетарни инструменти*

месечни промени, во милиони денари

годишни промени, во милиони денари

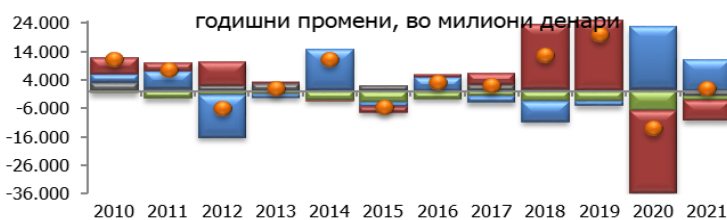
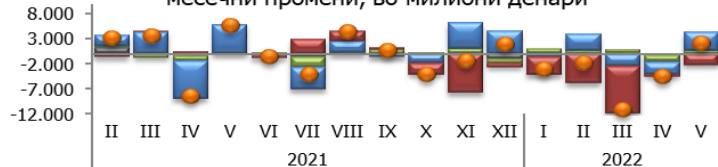
■ Благајнички записи
■ Депозити преку ноќ
■ Депозити на 7 дена
■ Репо операции
● Мон. инструменти, нето

*позитивна промена: креирање ликвидност, негативна промена: повлекување ликвидност.
Извор: НБРСМ.

Totali i depozitave të shtetit në Bankën Kombëtare shënoi rritje mesatare mujore në muajin prill, me çka gjendja e tyre është brenda projeksionit për fund të tremujorit të dytë të vitit 2022.

Автономни фактори*

месечни промени, во милиони денари

■ Девизни интервенции
■ Трансакции на држава
■ Готови пари во оптек
■ Останати автономни фактори
● Автономни фактори, нето

*позитивна промена: креирање ликвидност, негативна промена: повлекување ликвидност.

Paraja primare shënoi një rënie të vogël mujore në muajin prill, si pasojë e rënies së totalit të rezervave të bankave në Bankën Popullore, me rritje të vogël sezonale të parasë së gatshme në qarkullim. Në të njëjtën kohë, gjendja e parasë primare aktualisht është pak më e ulët krahasuar me parashikimin për fund të tremujorit të parë të vitit 2022.

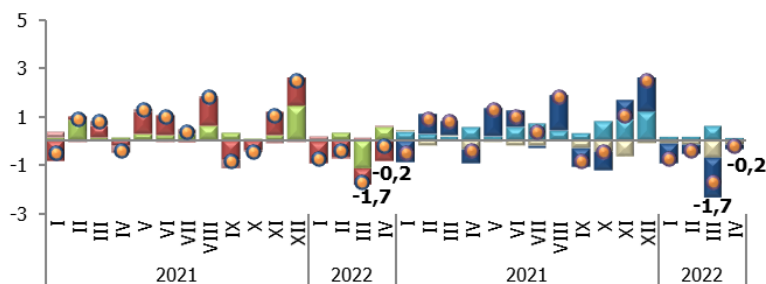
Sipas të dhënave operative për flukset e likuiditetit, **likuiditeti i sistemit bankar u rrit në muajin maj**. Instrumentet monetare kontribuan në krijimin e likuiditetit, ndërkohë që ndryshimi në tërësinë e tij vjen nga ulja e vendosjeve të bankave në depozitat afatshkurtra, pra në depozitat njëditore, ndërsa operacionet repo dhe bonot e thesarit²¹ kontribuoi në tërheqje të lehtë të likuiditetit. Faktorët autonomë mbi bazën neto ishin gjithashtu mbështetës të likuiditetit, i cili ishte kryesisht rezultat i transaksioneve shtetërore, me një kontribut të vogël nga reduktimi i parasë së gatshme në qarkullim.

Totali i depozitave²² në sistemin financiar në prill 2022 ishte pothuajse të pandryshuara (rënie minimale mujore prej 0,2%), pas rënies prej 1,7% në muajin e kaluar. Nga pikëpamja sektoriale, depozitat e amvisërive shënuan rritje mesatare, me rënie mujore të depozitave të korporatave. Nga aspekti valutor, rënie vërehet te depozitat në denarë (përfshirë edhe paranë e depozitave), me rritje mesatare të depozitave në valutë. Totali i depozitave në muajin prill është më i ulët në krahasim me fundin e tremujorit të parë, me rritje të pritshme në tremujorin e dytë të vitit, sipas projeksionit të prillit.

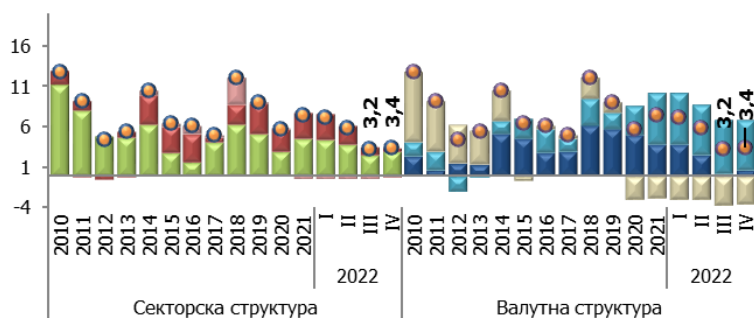
²¹ Në ankandin e bonove të thesarit të Bankës Popullore, i cili u mbajt më 11 maj 2022, janë ofruar 10.000 milionë denarë bono thesari, nga të cilat janë shitur 7.720 milionë denarë, me kamatë prej 1,75% dhe me afat maturimi 35 ditë.

²² Të dhënat i referohen depozitave të sektorit joshtetëror në banka dhe bankat e kursimit, aktivet e institucioneve të tjera financiare në llogaritë pranë BPRMV-së dhe aktivet e njësive të vetëqeverisjes vendore në llogaritë pranë BPRMV-së. Të dhënat korrespondojnë me ndryshimet metodologjike të BPRMV nga qershori 2018. Më shumë informacion rreth ndryshimeve metodologjike mund të gjeni në linkun e mëposhtëm: http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika_i_statistika_na_kamatni_stapki.nspix.

Вкупни депозити
(придонеси во п.п., месечни промени)

(придонеси во п.п., годишни промени)

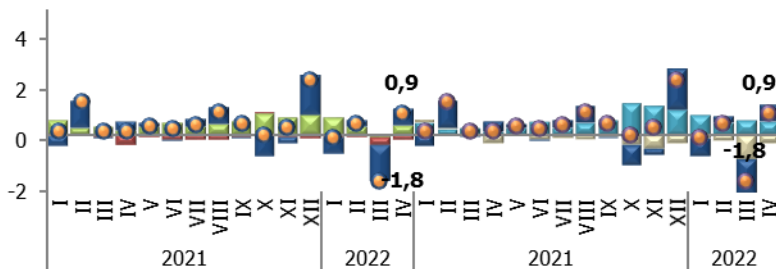
- Депозити на останати сектори*
- Депозити во странска валута
- Депозити на претпријатијата
- Депозити, месечни/годишни промени, во %
- Депозити во домашна валута
- Депозитни пари
- Депозити на домаќинствата
- Депозити, годишни промени, во %

*Во депозитите на останати сектори се опфатени депозитите на останатите финансиски институции, депозитите на локалната самоуправа и депозитите на непрофитните институции кои им служат на домаќинствата кај банките, како и денарските трансферабилни депозити на останатите финансиски институции и на локалната самоуправа кај Народната банка
Извор: НБРСМ.

Shkalla vjetore e rritjes së gjithsej depozitave në prill 2022 është 3,4% dhe është kryesisht në pajtim me rritjen vjetore të parashikuar për fundin e tremujorit të dytë 2022 (nga 3,3%). Nga pikëpamja sektoriale, rritja vjen kryesisht nga rritja e depozitave të amvisërive, ndërsa në të njëjtën kohë rritje e vogël vjetore e depozitave të ndërmarrjeve. Nga aspekti valutor, rritja është rezultat i depozitave në valutë, me rënie mesatare të depozitave në denarë (duke përfshirë paratë e depozitave).

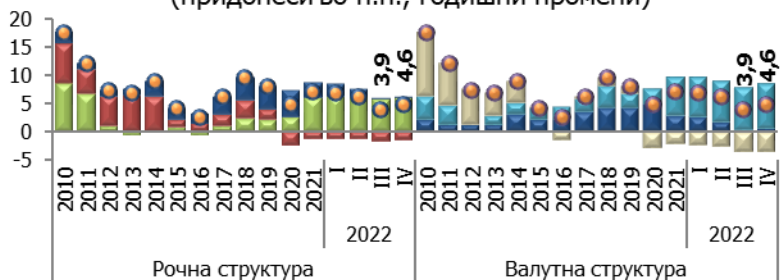
Depozitat e amvisërive në prill 2022 shënuan një rritje mujore prej 0,9%, pas rënie prej 1,8% në muajin e kaluar. Nga pikëpamja valutore, rritje shënuan edhe depozitat në valutë dhe depozitat në valutën vendase (me para depozite). Nga pikëpamja e maturimit, depozitat afatshkurtra janë në rritje, me rënie mesatare të depozitave afatgjata. **Në bazë vjetore, rritja e depozitave të amvisërive u përshpejtua në muajin prill dhe arriti në 4,6%.**

Депозити на домаќинства (придонеси во п.п, месечни промени)

Pjesëmarrja e depozitave në denarë (me para të depozitave) në gjithsej depozitat e ekonomive të amvisërive në fund të prillit ishte 47,1% (47,2% në muajin paraprak).

(придонеси во п.п., годишни промени)

- Депозитни пари
- Депозити на домаќинствата во домашна валута
- Депозити на домаќинствата во странска валута
- Долгорочни депозити на домаќинствата
- Краткорочни депозити на домаќинствата
- Депозити на домаќинствата, месечни/годишни промени, во %

Извор: НБРСМ.

Денарски депозити на домаќинствата/вкупни депозити

Paraja e gjerë e shprehur përmes agregatit monetar më të gjerë M4, në prill 2022, arriti rritje mujore prej 0,1%, pas rënies prej 1,7% në muajin paraardhës.

Në të njëjtën kohë, rritja e parasë së gatshme në qarkullim është kompensuar më së shumti nga rënia e parasë depozituese. Në terma të maturitetit, depozitat afatshkurtra shënuan rritje mesatare, ndërsa depozitat afatgjata shënuan rënie të lehtë. Nga aspekti valutor, rritje është vërejtur te depozitat në valutë, me rënie mesatare te depozitat në denarë.

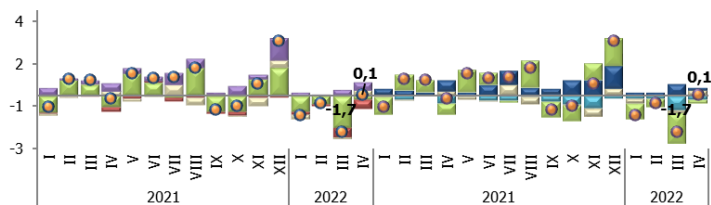
Në bazë vjetore, paraja e gjerë në prill 2022 është më e lartë me 3%, me rritje vjetore të parashikuar prej 2,9% për tremujorin e dytë të 2022.

*Вкупните депозити само во банки и штедилници.

Извор: НБРСМ.

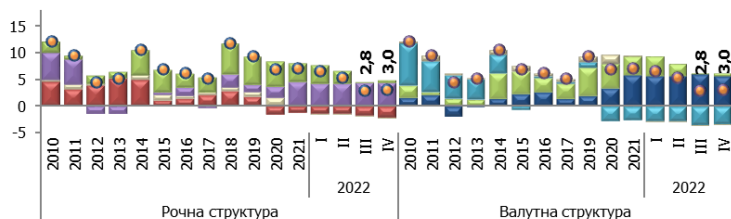
Парична маса М4

(придонеси во п.п., месечни промени)

Pjesëmarrja e denarit në ofertën e përgjithshme monetare M4 në fund të prillit ishte 59,1% (59,2% në muajin paraprak).

(придонеси во п.п., годишни промени)

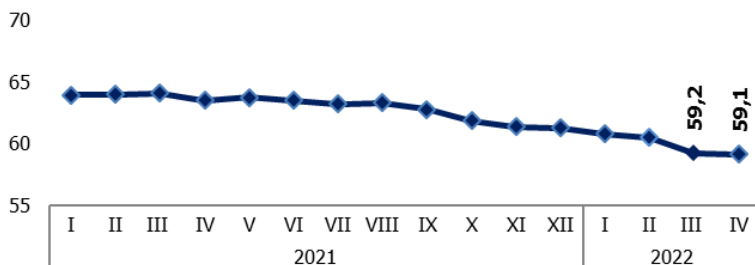
- ГПО надвор од депозитни институции
- Вкупни краткорочни депозити
- Вкупни девизни депозити
- Вкупни долгорочни депозити
- Депозитни пари
- Вкупни денарски депозити

М4, годишни промени, во %

Извор: НБРСМ.

Учество на М4 денарски дел во вкупна парична маса М4

податоци на крај на месец, во %

податоци на крај на година, во %

Извор: НБРСМ.

Вкупни кредити

(придонеси во п.п., месечни промени)

- Кредити во странска валута
- Кредити во домашна валута
- Кредити на претпријатијата
- Кредити на домаќинствата
- Кредити, месечни/годишни промени, во %
- Кредити, годишни промени, во %

Извор: НБРСМ.

Totali i kredive në muajin prill shënoi rritje mujore prej 0,9%. Nga pikëpamja

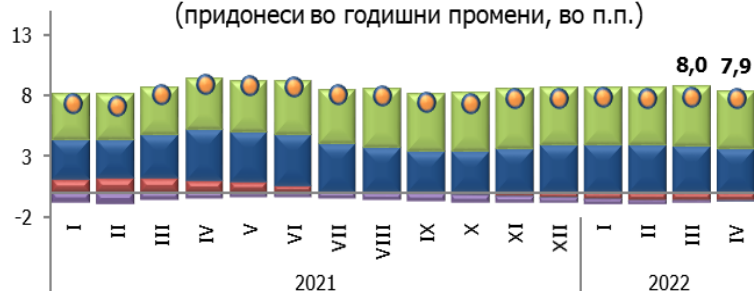
sektoriale, rritja është kryesisht rezultat i kredisë për ndërmarrjet, me rritje të njëkohshme më mesatare të kredisë për amvisëri. Për sa i përket strukturës valutore, rritja është kryesisht rezultat i kredisë në valutën vendase, me kontribut më të vogël pozitiv të kredisë në valutë. Në muajin prill, kredia totale shënoi rritje krahasuar me fundin e tremujorit të parë, e cila është brenda rritjes së pritshme në tremujorin e dytë 2022, sipas projeksionit të prillit.

Shkalla vjetore e rritjes së totalit të kredive në prill është 10%, me rritje vjetore të parashikuar prej 8,7% për tremujorin e dytë 2022, sipas projeksionit të prillit. Nga pikëpamja

sektoriale, rritja vjen më së shumti nga kreditë e ndërmarrjeve, me kontribut pozitiv nga kreditë e amvisërive. Në strukturën valutore, kontribut më të madh në rritjen vjetore të kredisë kanë dhënë kreditë në valutën vendase, me kontribut mesatare pozitiv në kredinë në valutë (duke përfshirë kreditë në denarë me klauzolë valutore).

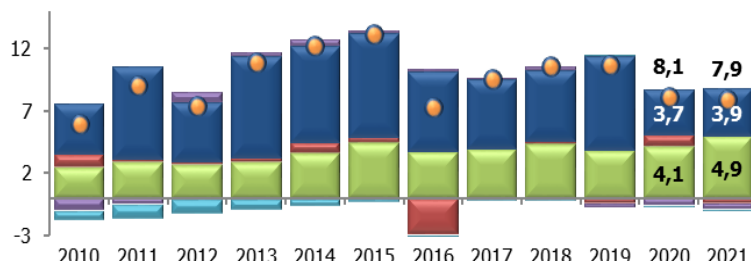
Кредити на домаќинствата*

(придонеси во годишни промени, во п.п.)

- Станбени кредити
- Потрошувачки кредити
- Кредитни картички и негативни салда на тековни сметки
- Автомобилски кредити
- Останати кредити
- Кредити на домаќинствата, годишни промени, во %

(придонеси во п.п., годишни промени)

*не се вклучени кредитите на самостојните вршители на дејност со личен труд

Извор: НБРСМ.

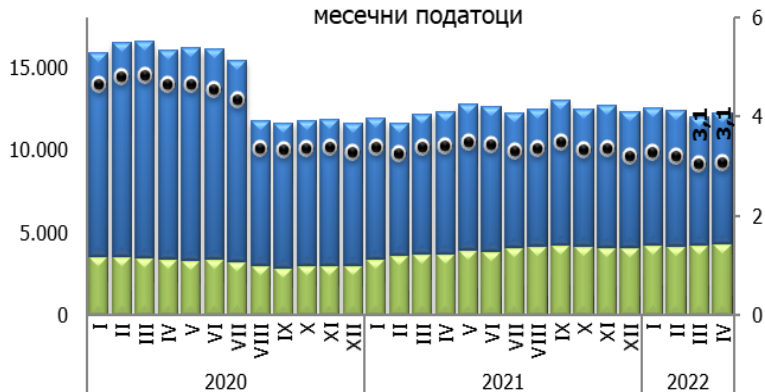
Rritja vjetore e kredisë së amvisërive²³ bë prill është 7,9%, ndërkohë që vijon të rrjedhë në masë të madhe nga kredia për banesa, me kontribut pozitiv pozitiv edhe nga kredia konsumatore.

Pjesëmarrja e kërkesave të dyshimta dhe të kontestuara në totalin e kredive në muajin prill mbeti në të njëjtin nivel me një muaj më parë dhe arriti në 3,1%. E parë nga aspekti i strukturës sektoriale, ende pjesa më e madhe e shumës totale të kredive me probleme vjen nga sektori “ndërmarrje”, ndërkohë që pjesëmarrja e kredive me

²³ Pa kreditë e individëve të vetëpunësuar.

probleme të sektorit "amvisëri" është dukshëm më e ulët.

Сомнителни и спорни побарувања
(секторска структура и учество во вкупни кредити)
месечни податоци

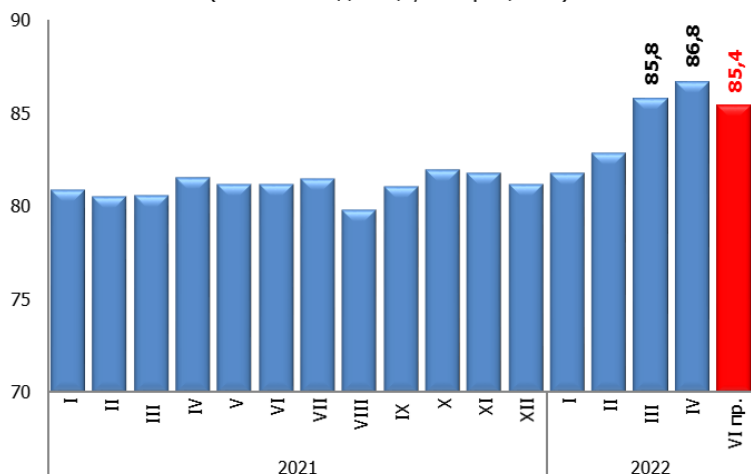
годишни податоци

■ Сомнителни и спорни побарувања на претпријатијата во милиони денари, лева скала
■ Сомнителни и спорни побарувања на домаќинствата во милиони денари, лева скала
● Учество на сомнителните и спорните побарувања во вкупните кредити во %, десна скала
Извор: НБРСМ.

Treguesi për shfrytëzimin e potencialit depozitues të bankave për kreditimin e sektorit privat në muajin prill arrin në 86,8%, që është më shumë krahasuar me vlerën e këtij treguesi të parashikuar në fund të tremujorit të dytë 2022 (85,4%), sipas projeksionit të prillit.

Сооднос помеѓу вкупните кредити и депозити
(месечни податоци, во проценти)

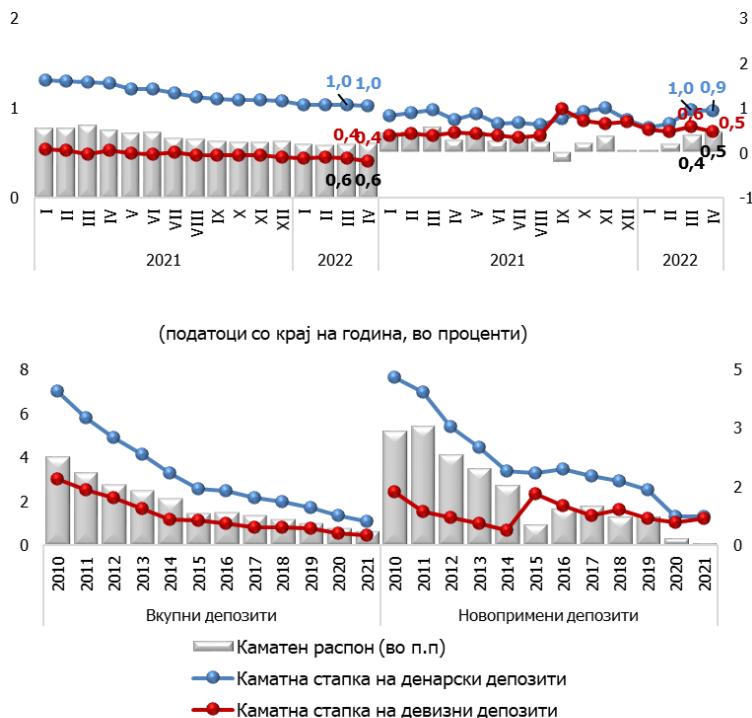

(годишни податоци, во проценти)

Извор: НБРСМ.

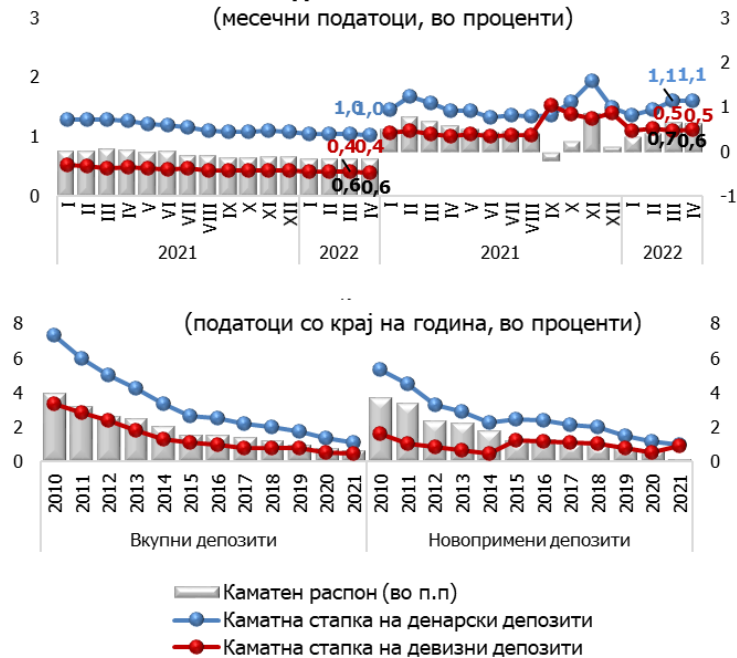
Каматни стапки на вкупните депозити
(месечни податоци, во проценти)

Извор: НБРСМ

Нë прлл 2022, нормат е интересит нë totalin e депозитаве (денарë dhe нë валютë тë huaj)²⁴ janë тë pandryshueshme, ndërkohë që diferenca e interestit është ende e qëndrueshme në nivelin 0,6 p.p. Te totali i депозитаве тë sapo pranuar²⁵, diferenca e interestit shënoi rritje тë vogël mujore dhe arriti në 0,5 p.p., në kushtet e uljes së normave тë interestit për депозитат e reja në валютë dhe денарë për 0,1 dhe përkatësisht 0,03 p.p..

Каматни стапки на депозитите на домаќинствата
(месечни податоци, во проценти)

Извор: НБРСМ

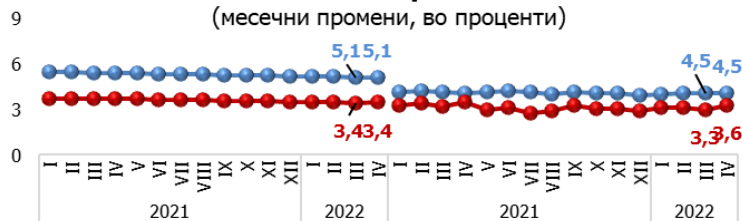
Тек амвисëритë, diferenca ndërmjet normave тë interestit për депозитат në денарë dhe нë валютë vazhdon тë jetë 0,6 p.p., me norma тë interestit тë pandryshuara për депозитат në денарë dhe нë валютë. Diferenca e normës së interestit për депозитат e reja тë pranuara тë амвисërive shënoi rënie тë lehtë dhe arrin në 0,6 p.p.

²⁴ Тë dhënat për normat e interestit janë në përputhje me ndryshimet metodologjike тë BPRMV-së nga qershori 2018. Мë shumë informacion rreth ndryshimeve metodologjike mund тë gjeni në linkun e mëposhtëm: http://www.nbrm.mk/monetarna_statistika_i_statistika_na_kamatni_stapki.nspj.

²⁵ Пër sa i përket normave тë interestit тë депозитаве тë reja, duhet pasur parasysh se ato karakterizohen nga lëvizje тë ndryshueshme. Ndryshueshmëria e normave тë interestit për депозитат e pranuara rishtazi rezulton nga fakti se ato kushtëzohen nga vëllimi i депозитаве тë pranuara rishtazi (тë cilat mund тë ndryshojnë nga muaji në muaj) dhe normën e tyre тë interestit.

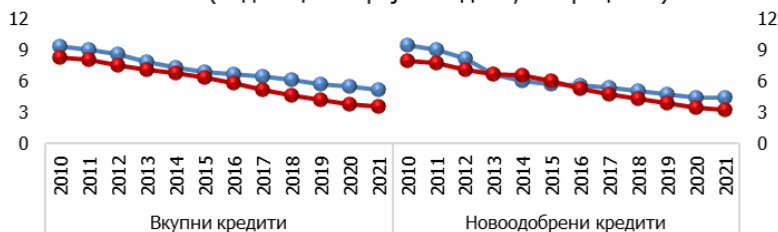
Каматни стапки на вкупните кредити, по сектори

(месечни промени, во проценти)

Në prill 2022, normat e interesit të **totali i kredive të amvisërive dhe ndërmarrjeve** nuk janë vërejtur ndryshime mujore dhe janë përkatësisht 5,1% dhe 3,4%. Te **kreditë e miratuara rishtazi**²⁶, normat e interesit të korporatave u rritën me 0,3 p.p. dhe është 3,6%, me norma të pandryshuara interesi për kredinë për amvisëritë (4,5%).

(податоци со крај на година, во проценти)

— Каматна стапка на кредити на домаќинства

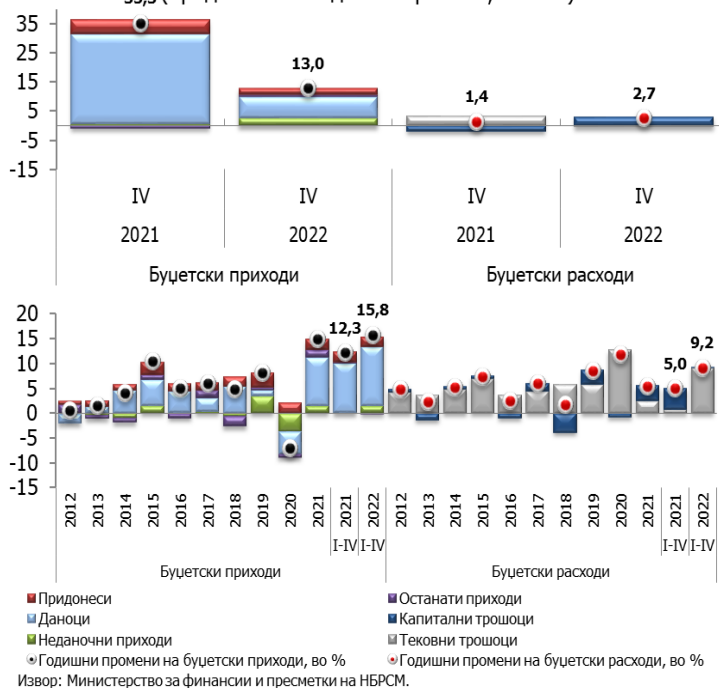
Извор: НБРСМ

— Каматна стапка на кредити на претпријатија

²⁶ Për sa i përket normave të interesit të kredive të reja të miratuara, duhet pasur parasysh se ato karakterizohen nga lëvizje të ndryshueshme. Ndryshueshmëria e normave të interesit për kreditë e miratuara rishtazi rezulton nga fakti se ato kushtëzohen nga vëllimi i kredive të reja të miratuara (që mund të ndryshojnë nga muaji në muaj) dhe norma e tyre e interesit.

Буџетски приходи и расходи

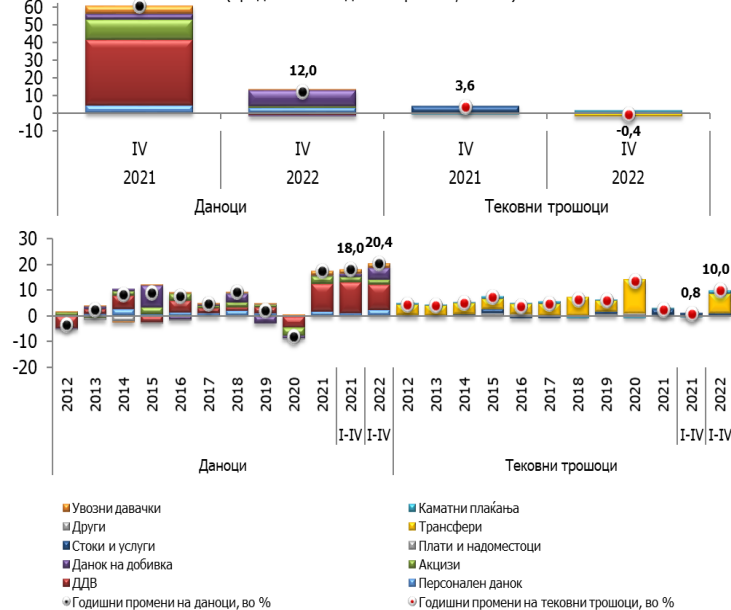
35,3 (придонеси во годишна промена, во п.п.)

Нë прлл 2022, нë Бухетин е Републикëс сë Македонисë сë Veriut (бухетин qendorr dhe бухетет е фондеве), totali i тë ардхураве dhe шпензиреаве бухеторе нë nivel vjetor u rrit përkatësisht me 13,0% dhe 2,7%. Rritja e **тë hyrave të бухетит** është kryesisht rezultat i rritjes së тë ардхураве tatimore, (kontribut pozitiv 7,3 p.p.), me rritje më тë ulët të тë ардхураве nga kontributet, të ардхурат jotatimore dhe të ардхурат тë tjera²⁷. Njëkohësisht, të ардхурат tatimore нë muajin prill rezultuan më тë larta me 12,0% нë bazë vjetore, kryesisht si rezultat i hyrjeve më тë larta nga tatimi mbi fitimin, me një kontribut pozitiv më тë vogël nga komponentët e tjerë. Rritja e **тë dalave të бухетит** нë прлл 2022 ishte tërësisht për shkak të shpenzimeve kapitale, ndërkohë që uli shpenzimet rrjedhëse (kryesisht transferta, kryesisht për shkak të bazës së lartë krahasuese nga i njëjti muaj i vitit të kaluar kur u paguan fondet në lidhje me masat për zbutjen e efekteve të pandemisë).

Даноци и тековни трошоци

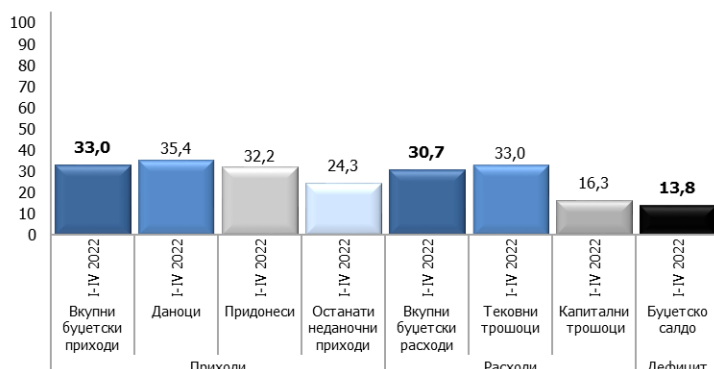
(придонеси во годишна промена, во п.п.)

Нë периодхен јанар - прлл 2022, тë ардхурат totale бухеторе јанë më тë larta për 15,8% krahasuar me тë njëjtën периодхë të një viti më parë. Kontributin më тë madh në rritjen e të hyrave бухеторе e kanë тë ардхурат më тë larta tatimore. Nga ana tjetër, shpenzimet totale бухеторе јанë më тë larta për 9,2%, që është tërësisht rezultat i shpenzimeve rrjedhëse më тë larta.

²⁷ Тë ардхурат е tjera përfaqësojnë тë ардхурат nga kapitali, donacionet e huaja dhe тë ардхурат nga huatë e rikuperuara.

Реализација на Буџетот, по категории (централен Буџет и фондови), во проценти од годишен план*

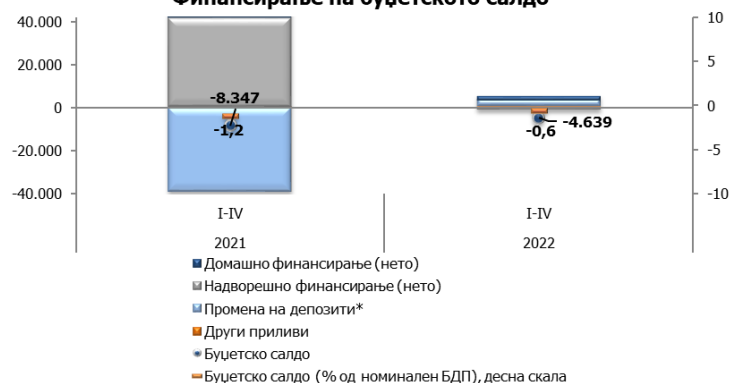

Krahasuar me planin vjetor të Buxhetit²⁸ për vitin 2022 realizimi i të ardhurave dhe shpenzimeve buxhetore në periudhën janar - prill 2022 është 33,0% dhe përkatësisht 30,7%. Deficiti buxhetor i realizuar në vlerë prej 4,639 milionë denarë paraqet 13,8% të deficitit të planifikuar për vitin 2022.

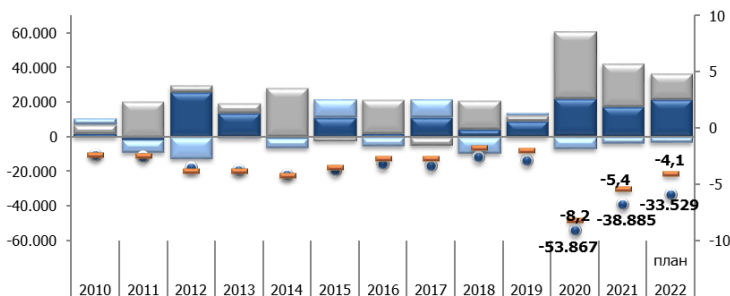
*за 2021 година пресметките се направени во однос на реалокацијата на Буџетот од декември.

Извор: Министерство за финансии и пресметки на НБРСМ.

Финансирање на буџетското салдо

Deficiti buxhetor i realizuar në periudhën janar - prill 2022 në vlerën prej 4.639 milionë denarë (ose 0,6% e PBB-së²⁹) financohet kryesisht duke shfrytëzuar depozitat e shtetit në Bankën Popullore dhe duke marrë hua nga shteti në tregun e brendshëm.

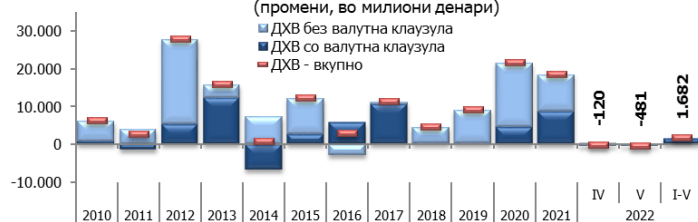
* Позитивна промена: намалување депозити кај НБРСМ; негативна промена: зголемување депозити кај НБРСМ.

Извор: Министерство за финансии

²⁸ "Gazeta Zyrtare e RMV-së" nr. 287 nga 20.12.2021.

²⁹ Në kuadër të analizës, projeksionet e prillit të Bankës Popullore janë përdorur për PBB-në nominale për vitin 2022.

Државни хартии од вредност (промени, во милиони денари)

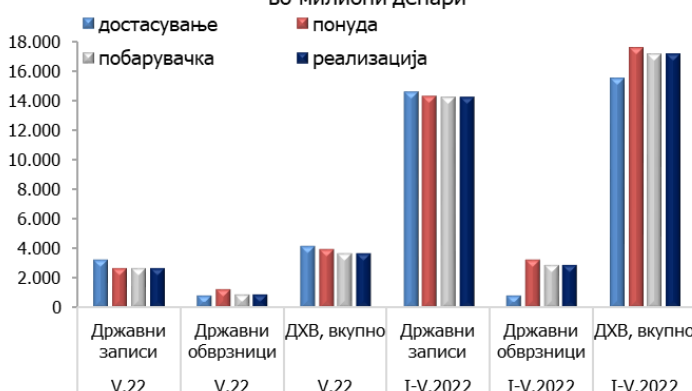
(состојби, во милиони денари)

Извор: Министерство за финансии.

Нë maj 2022, gjendja e letrave me vlerë të qeverisë emetuar³⁰ në tregun primar shënuan rënie në bazë mujore për 481 milionë denarë dhe në fund të muajit arriti në 147.991 milionë denarë. Rënia erdhi si pasojë e rënies së bonove dymbëdhjetëmjore të thesarit dhe obligacioneve dyvjeçare të thesarit (pa klauzolë valutore), në rritjen e obligacioneve të qeverisë pesëmbëdhjetëvjeçare (pa klauzolë valutore).

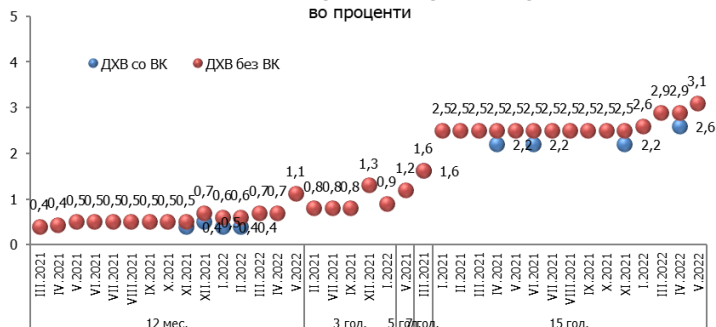
Аукции на државни хартии од вредност во милиони денари

Извор: Министерство за финансии.

Еметимет e reja të letrave me vlerë të qeverisë në maj 2022 ishin me afat maturimi dymbëdhjetë dhe pesëmbëdhjetë vjeçare, pa klauzolë valutore. Në maj të 2022, maturuan bonot e thesarit dymbëdhjetëmjore të emetuara më parë (pa klauzolë valutore).

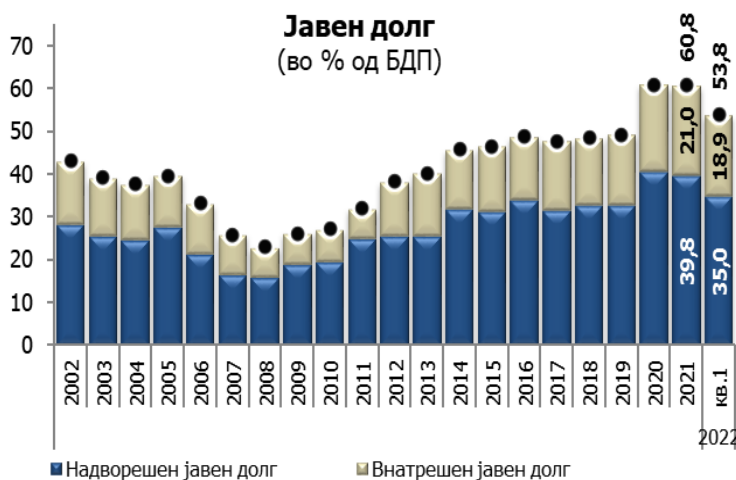
Каматни стапки на државни хартии од вредност во проценти

Извор: Министерство за финансии.

Нë ankandin e rregullt të majit, Ministria e Financave rriti normat e interesit për bonot e thesarit dymbëdhjetëmjore të sapoemetuara dhe obligacionet e qeverisë pesëmbëdhjetëvjeçare pa klauzolë valutore me 0,4 p.p. dhe përkatësisht 0,2 p.p., (në nivelin 1,1% dhe përkatësisht 3,1%).

³⁰ Për vitin 2022, sipas Buxhetit, është planifikuar huamarrje jo vendore (letra me vlerë të vazhdueshme shtetërore) të shtetit në vlerë prej 22.035 milionë denarë, gjegjësisht rritje e gjendjes së letrave me vlerë të shtetit në vlerë prej 168.344 milionë denarë..

Извор: Пресметки на НБРСМ врз основа на податоци од Министерството за финансии.

Në fundin e vitit 2022, borxhi publik³¹ është 53,8% e PBB-së³² (60,8% e PBB-së në fund të tremujorit të kaluar). Ndërkaq, Borxhi publik i jashtëm dhe i brendshëm kapin përkatësisht 35,0% dhe 18,9% të PBB-së. Borxhi total i qeverisë në fund të tremujorit të parë 2022 është 45,9% e PBB-së, ndërsa borxhi i ndërmarrjeve publike (të garantuara dhe të pagarantuar)³³ në fund të tremujorit të parë të vitit është 7,9% e PBB-së.

³¹ Borxhi publik është i përkufizuar me Ligjin e Borxhit Publik ("Gazeta Zyrtare e RM-së" nr. 62/2005, 88/2008, 35/2011, 139/2014 dhe 98/2019) sipas të cilit paraqet shumën e borxhit shtetëror dhe borxhin e ndërmarrjeve publike të themeluara nga shteti ose nga komunat, komunat në Qytetin e Shkupit dhe Qytetin e Shkupit, si dhe shoqëritë tregtare që janë tërësisht ose kryesisht në pronësi të shtetit ose komunave, komunave në qytetin e Shkupit dhe qytetit të Shkupit.

³² Në kuadër të analizës janë përdorur projeksionet e prillit të Bankës Popullore për PBB-në nominale për vitin 2022. Diferenca më e madhe midis PBB-së nominale të realizuar për vitin 2021 dhe shumës së parashikuar të PBB-së nominale për vitin 2022 është reflektuar edhe në treguesit relativë të borxhit publik.

³³ Në pajtim me ndryshimet në Ligjin e Borxhit Publik nga maji 2019, borxhi i pagarantuar i ndërmarrjeve publike dhe shoqërive aksionare të themeluara nga shteti ose nga komunat, komunat në qytetin e Shkupit dhe qytetin e Shkupit, llogaritet në borxhin publik ("Gazeta Zyrtare e RM-së" nr. 62/2005, 88/2008, 35/2011, 139/2014 dhe 98/2019).

Shtojca 1: Kategoritë treguese për konsumin personal dhe investimet bruto

ИНДИКАТИВНИ КАТЕГОРИИ ЗА ЛИЧНАТА ПОТРОШУВАЧКА

	2019				2020				2021				2022				
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	јан.	фев.	мар.	апр.
	реални годишни промени во %																
Промет во трговија на мало*	7,6	8,8	12,0	13,8	1,0	-18,6	-15,7	-15,5	-1,3	18,3	13,9	10,0	7,6	7,8	6,7	8,1	8,9
Бруто приходи од ДДВ*	3,5	1,4	7,5	6,6	1,8	-20,0	-10,8	-4,2	2,9	36,6	21,1	20,6	29,2	35,8	27,6	24,7	12,6
Увоз на стоки за широка потрошувачка*	2,8	5,9	9,7	4,9	6,9	-12,4	-3,6	-9,4	3,1	26,0	11,3	13,6	-2,8	12,4	-6,5	-9,6	-10,2
Домашно производство на потрошни добра	0,5	-1,0	2,4	-2,0	-0,5	-22,4	-9,3	-12,1	-4,8	22,8	-2,6	5,1	-2,7	-4,8	-2,7	-1,0	-9,9
Кредити на население*	8,2	9,6	9,3	10,1	9,7	6,3	6,2	4,5	4,7	5,7	4,0	3,2	-0,5	1,5	0,6	-0,5	-2,1
Просечна нето-плата*	2,2	2,4	3,5	4,2	10,0	4,6	7,0	4,7	2,0	5,7	1,1	0,7	0,0	-0,6	-0,8	1,2	-
Приватни нето-трансфери*	-2,4	-4,9	5,5	2,0	-2,5	-40,0	-36,5	-11,3	12,5	75,9	61,9	17,7	9,3	30,1	13,6	-7,6	-
Пензии*	4,1	2,2	3,9	2,1	5,7	6,2	5,3	5,4	2,3	0,3	0,0	-1,8	-3,3	-3,5	-2,6	-3,9	-0,2

*реалните стапки на раст се пресметани од НБРСМ, со делење на номиналните стапки на раст со годишната инфлација, мерена според трошоците на живот.

Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и пресметки на НБРСМ.

ИНДИКАТИВНИ КАТЕГОРИИ ЗА ИНВЕСТИЦИИТЕ

	2019				2020				2021				2022				
	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	Кв.2	Кв.3	Кв.4	Кв.1	јан.	фев.	мар.	апр.
	реални годишни промени во %, освен за СДИ промените на реалните износи се во милиони денари																
Увоз на средства за работа*	2,0	4,8	12,7	6,7	1,0	-34,5	-3,0	4,4	8,8	64,1	6,4	4,6	6,9	9,4	12,9	0,4	1,4
Извршени градежни работи**	15,1	-3,3	3,0	5,3	6,3	-5,1	3,0	2,3	-1,1	-9,6	-10,8	-17,5	-11,1	-26,2	6,3	-14,0	-
Домашно производство на капитални производи	12,3	-2,9	10,7	7,1	-5,7	-46,0	-9,0	1,0	-7,3	59,6	-24,3	-22,3	0,9	-3,0	3,2	1,9	-5,2
Државни капитални инвестиции*	-11,1	62,7	26,3	66,5	23,8	-34,4	26,0	-20,7	94,2	3,7	56,2	28,3	14,7	28,0	0,1	11,7	65,3
Директни инвестиции***	-11439,1	-2654,8	5520,0	-7211,3	4087,6	-2397,1	-5793,5	-9353,0	-8141,7	13993,0	2019,5	8856,0	6095,2	3015,9	135,6	2718,2	-
Долгорочни кредити на претпријатија*	4,9	4,8	2,6	6,4	4,1	8,2	11,5	5,8	7,3	2,5	0,7	3,9	2,2	2,1	2,3	2,2	1,5

*реалните стапки на раст се пресметани од НБРСМ, со делење на номиналните стапки на раст со годишната инфлација, мерена според трошоците на живот.

**реалните стапки на раст се добиени со користење на стапката на раст на дефлаторот на трошоците во градежништвото за нови објекти за домување.

***реалните износи се пресметани од НБРСМ, со делење на номиналните износи со нивото на индексот на потрошувачките цени (база година: 2020=100).

Извор: Државен завод за статистика, Министерство за финансии и пресметки на НБРСМ.